

Morgeli Ujság

Magyar Nemzeti Muzem

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

1933. évi március hó 10

Péniek

XIV. évfolyan

59. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

A dollár

Mindig bizonyos tisztelettel néztünk a dollárra, már jóval a világháború előtt is, amikor még nem pompázott hatalma teljében. A régi békeidőkben is csábított mindenkit, hiszen öt aranykoronát is meghaladott az értéke. A háború után azonban valóságos bálvány lett. A hadiszállítások következtében jól megszédte magát és miután szűkebb hazája, az északamerikai Unio legkevésbé érezte a háború pusztító hatásait, a béke bekövetkeztével valósággal letipor-ta a világot. Gögös büszkeséggel trónolt megingathatatlanul tartott aranyhegyén és megvetéssel tekintett végig a világon. Ő volt az ur, ő volt a hatalom. Tőle várta mindenki földi sorsunk jobbrafordulását, rideg ö-nössége azonban kellemetlen csalódást okozott mindenkinek.

A dollár nem akart segíteni senkin, saját magával volt eltelve és bizonyosra vette, hogy ma-holnap ő lesz a világ ura. Európai népei tényleg kezdtek úgy viselkedni mint-ha a dollár tabu lenne, amelyhez nem lehet nyulni és amelyet tisztelni kell. Mindenki szaladt a dollár után: államok, közületek, gyárak, bankok és egyesek csak dollárt hajszoltak. Azt várták, hogy ez fog életet önteni Európa gazdasági érrendsze-rének megalvadt vérébe. Saját magukban nem bíztak, nem hittek és ez még csak súlyosította a bajt. A dollár azonban hideg tartózkodással viseltetett minden és mindenki irányában, nem volt szentimentális, az amerikai üzleti szellem ridegségével bánt minden hozzáfordulóval.

A fák nem nőhetnek az égig, tartja egy régi, jó közmondás és ez most a dollárnál is beigazolódott. Amikor Európában pénz-rendszerek omlottak össze és az emberek milliói jutottak koldusbotra, Amerikában a dollár kegye folytán eddig még nem ismert jólét fakadt. A dollár hívei azonban meg-lelkeztek a bibliai hét kövér esztendő kö-vető hét sovány évről, mert különben elkép-zelhetetlen, hogy nem gondoltak volna arra, hogy egyszer mégis csak vége lesz a gon-datlan gazdagodásnak. Be is következett az idő-k változása, még pedig teljesen amerikai méretekben, amilyen határtalan volt a fel-lendülés, éppen olyan az utána következő — ne nevezzük bukásnak — visszaesés.

A dollár egyideig még ellenállott a gaz-dasági válságnak, de az évekig tartó ostrom megtölte és most soron követi azokat az európai valutákat, amelyek az amerikai prosperitás idejében élték a hét szük esztendőt. A dollár túlfájltsága megbosszul-ta magát és most betege elmult évtágyának. Jellemző Európa nagykorúságára, hogy a dollár betegsége hidegen hagyta, legfeljebb azok éleik kellemetlen perceket, akik sa-ját pénzükből nem bízza, dollárokból fektet-tek vagyonukat. Ezek remegve és nyug-talanul várják az Amerikából jövő híreket, míg Európa közgazdasági és pénzügyi meg-telepedésen nyugodtan szemléli az eseménye-ket, amelyek reá nézve nem jelenthetnek veszélyt.

—o—

Hindenburg elnök nyitja meg a német birodalmi gyűlés ülészeit

Orfonszó kíséri a megnyitó ülés egyes mozzanatait. — Nagyszabású előkészületek a birodalmi gyűlés megnyitására

Berlinből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy Hitler kancellár Göring birodalmi gyűlési elnök és dr. Frick belügyminiszter kíséretében tegnap megtekintette a potsdami helyorségi templomot, hogy meggyőződjék az átalakítási munkálatok előrehaladásáról és véglegesen döntsön a birodalmi gyűlés megnyitójának programjáról.

Megállapodtak abban, hogy a birodalmi gyűlés megnyitása csupán formai lesz és a megnyitón olyan újítást vezetnek be, amely példátlan a parlamentarizmus történetében. Hitler kancellár úgy döntött, hogy

a megnyitóját megzenésítik és orfonszó kísérettel mélyítik ki az ünne-pélyes megnyitóját egyes mozzanatait

Megállapodtak abban is, hogy az evan-gélikus vallású képviselők részére a potsdami Szent Miklós templomban, a katolikusok részére a plébánia templomban tartanak istentiszteletet. Hitler kancellár megtekintette a berlini Croll színházat is, ahol a bi-rodalmi gyűlés üléseit akarják tartani.

Beavatott politikai körökben úgy tud-ják, hogy

a birodalmi gyűlés megnyitóján Hindenburg elnök is megjelent. Rövid beszéddel üdvözli a birodalmi gyűlést, azután átadja a szót Hitler kancellárnak.

A birodalmi gyűlés ilyen módon való megnyitása hasonlít a császári német parla-ment megnyitásához, vagy az angol parla-ment megnyitásához, amelyen a király is részt vesz. Ez lesz a második alkalom, hogy Hindenburg elnök megválasztása óta részt- vesz a birodalmi gyűlés ülésén. Az elnök ed-dig csak egy ízben jelent meg a birodalmi gyűlésben, amikor első megválasztása után letette az esküt.

Az elnök megjelenésében az államhata- lom két tényezőjének a birodalmi elnöknek és a birodalmi gyűlésnek egyöntetű aka-ratmegnyilvánulását látják. A kancellár a birodalmi gyűlés formális megalakítása előtt teszi meg kormánynyilatkozatát, ami szin-tén jelképes megnyilvánulása a nép egysé-gének. Az ünnepélyes megnyitóján a birodalom elnöke koszorút helyez Nagy Fri-gyes sírjára, ami annak kinyilvánítása, hogy az új idők a történelem hagyományában gyökereznek.

Drezdából jelentik: A szász miniszter-elnök átiratot intézett a szász tartomány-gyűlés elnökségéhez, hogy az átiratban utalt arra, hogy a vasárnap délutáni birodalmi vá-lasztás a politikai helyzetet olyan nagymérvű

eltolódását mutatja, hogy az eddigi alapon a rend és nyugalom veszélyeztetése nélkül kormányozni nem lehet. Eppen ezért felszó-lítja a tartománygyűlést, hogy

mondja ki feloszlását és rendeljen el új választást.

A tartománygyűlés ma dönt az indít-vány ügyében.

Berlinben tegnap délelőtt egy rohamosz-tag jelent meg a tőzsdepalota előtt. Az osz-tag parancsnoka két kísérvél megjelent a tőzsdeelnök irodájában és felhívta az elnököt, hogy adja be lemondását. Mosler elnök vonakodott a felszólításnak eleget tenni, mire a palota elé újabb rohamosztatok ér-keztek és körülvették a tőzsde épületét. Tárgyalások kezdődtek meg, majd két óra múlva a rohamosztatok eltávoztak a tőzsdéről. Röviddel később rendőrséggel megrakott autó érkezett a tőzsdepalota elé.

A tőzsde incidenst ezzel elintézték te-kintik. A tőzsde elnöksége egyszerűen tudomásulvette a történeteket anélkül, hogy hatá-rozott volna.

A porosz országgyűlés és a porosz urak háza épületére tegnap délelőtt felvonták a ho-rogkeresztes lobogót. A német nemzeti párt vezetősége sürgős átiratot intézett a porosz tartománygyűlés elnökéhez és közölte azt az óhaját, hogy a horogkeresztes zászló mellé tűzzék ki a birodalmi lobogót is.

Az államvédelméről szóló február 28-án kiadott elnöki rendelet alapján a német Béke-társaság ügyvezetőjét Hüttert, vala-mint Lange nyugalmazott ezredesét az elnök-ség tagját, az emberi jogok ligájának el-nökségi tagját tegnap letartóztatták.

Moszkvából jelentik: Német területről egyre több kommunista érkezik Orosz-or-szágba. A Moszkvában tegnap tartott egyik gyűlésen sorra felszólaltak a Németország-ból érkezett kommunisták és sürgették a szovjet fellépését a Hitler kormányval szemben.

Szombat délelőttre hívják össze a képviselőházat

Beogradból jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap befejezte mun-káját a költségvetési tervezet ügyében. A bizottság a költségvetést teljes egészében jóváhagyta és tegnap délelőtt betérjesztet-te az elnökséghez. A képviselőház ülését szombaton délelőtt fél 11 órakor tartják meg, amikor is a napirendet fogják megál-la-pítani.

Nagy tervek, amelyek a gazdasági krízis mindent elnyelő örvényébe fulladtak

Egyelőre nem építik fel a noviszádi színházat, vágóhidat, de átépítik a városi csatornahálózatot

Néhány évvel ezelőtt lázas izgalommal dolgoztak a noviszádi városi mérnöki hivatalban és nagyszabású tervek fűtötték az egész városi tanács ambícióját. Nemzetközi tervpályázatot irtak ki a noviszádi színház építésére, amely iránt Európaszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg. Háromszázon felüli terv érkezett be a kontinens minden részéről a noviszádi mérnöki hivatalba és a bíráló bizottságnak nehéz munkája volt a szebbnél szebb pályaművek közül a legjobbat kiválasztani. Egész Európa, sőt Amerika vállalkozói is érdeklődtek a noviszádi vízvezeték és csatornázás elkészítésének ügye iránt. Kidolgozták az új noviszádi vágóhid tervét és egy hatalmas vásárcsarnokét. Mindezekből a nagy tervek közül egyelőre nem lélt semmi, elmerültek a gazdasági válság mindent elsöprő hullámaiban.

A Reggeli Ujság munkatársa felkereste ing. Plavsics Nikola műszaki tanácsost és kérdést intézett hozzá, hogy az évekkel ezelőtt kidolgozott tervekkel mi lesz, mikor építik fel a színházat, az új vágóhidat és mi van a vízvezetékkel és a csatornázással:

— A színház építésére — kezdte ing. Plavsics Nikola műszaki tanácsos — egyelőre nem is gondolhatunk, bár a színház építési alapra már tekintélyes pénzüsszeg gyűlt össze. A mai súlyos gazdasági helyzet közepette nem is opportunus felvetni a színház kérdését. Hasonlóan nem aktuális az új vágóhid kérdése sem, a mai noviszádi vágóhidat negyed századdal ezelőtt építették és megfelel az akkori 30 ezer lakóú városnak, de nem felel meg a mai Noviszádnak. Az új vágóhid terveit és a költségvetést teljesen kidolgoztuk már. Megvalósítását azonban el kellett halasztanunk olyan időre, amikor könnyebb lesz pénzhez jutni. A költségve-

tés szerint az új vágóhid 15—18 millió dinárba kerülne. Erre a célra és ennyi kölcsönt ma nem lehet kapni. A terveket a legmodernebb közegészségügyi követelményeknek megfelelően dolgoztuk ki úgy, hogy az még ötven év múlva is megfelel a követelményeknek. Sajnos egyelőre le kell tennünk ennek a tervnek a megvalósításáról.

A vízvezeték kérdésében teljesen hasonló az eset. A noviszádi csatornázás megvalósítása azonban már annyira sürgős, hogy azt nem lehet elodázni. A mérnöki hivatal tervet dolgozott ki új főcsatorna kiépítésére és a csatornahálózatnak szükség szerinti átépítésére. A harminc év előtt elkészült noviszádi csatornahálózat a mai viszonyok között már teljesen elégtelen. A csatornázás céljaira körülbelül 20—25 millió dinárba volna szükség és azt hiszem, hogy a végrehajtandó városi munkák közül ez a legfontosabb.

A városi költségvetés jóváhagyása után most majd lehetővé válik annak a beruházási programnak a megvalósítása, amelyet a költségvetés keretein belül megtehetünk. Egyelőre csak a legsürgősebb munkákat véggezzük el, még pedig a klímáni és néhány más forgalmasabb ucca kövezését, mert ez már tovább nem tűr halasztást.

A minisztérium jóváhagyta a dunaparti vámraktár előtti rakpart kiépítésének árlejtését úgy, hogy ezt a legrövidebb időn belül ki is írja a város. Március 18-án tartunk árlejtést az Adamovics telepi elemi iskolára huzandó emelet munkájának a kiadására. Azt hisszük, hogy szeptemberig ez a munka teljesen elkészül és az új tanévben már megnyílik az emeletes iskola az Adamovics telepen.

A csehszlovák kincstár ellen vezetett milliós per döntő fázisba jutott

A bíróság a kár felbecsülésére szakértő bizottságot állított össze

A csehszlovák köztársasági kincstár és Dorbics Jerko jugoszláv állampolgár, jelenleg sibeniki lakos között folytatott 12 milliós perben a választott bíróság tegnap tartott újabb ülést, a melyen mint tanut Kral Jekoszlavot, a felperes korábbi üzlettársát hallgatták ki. A felperes volt üzlettársát csupán arra a körülményre vonatkozóan kérte kihallgatni, hogy egyik 120 ezer dináros tétel kizárólag Dorbics pénze, a bíróság azonban más kérdéseket is feltett, amelyek a per lényegére vonatkoznak, főleg pedig Dorbicsnak a „Jugoszlavenszki Emporium”-ból történt kilépésére vonatkozóan dr. Matias a beperelt cseh állam jogi képviselője mindenst támasztott, a bíróság úgy határozott, hogy Kral tanuhoz olyan körülményekre vonatkozóan is intéz kérdéseket, amelyekre tanut nem hívták, főleg Dorbicsnak a cégből való kilépésére vonatkozóan, ami körül a per is folyik.

A bíróság kérdésére a tanu kijelenti, hogy ő Dorbicstól teljesen külön pert folytat a csehszlovák állam ellen és ennek a pernek a kimenetelétől sem hasznot, sem kárt nem vár. Ami a felperesnek a cégből való kilépését illeti, Dorbics a csehszlovák kereskedelemügyi minisztérium és a prágai mintavásár kívánságára nyilatkozatot adott,

hogy a cégből kilép, de ez olyan feltétellel történt, hogy kifizetik. Ugyanazon a napon a tanu új üzlettársi szerződést kötött a prágai mintavásárral, amelynek értelmében Kralnak nyomban likvidálnia kellett Dorbicshoz való viszonyát és egyedül kellett a cégből maradnia, viszont a prágai mintavásárnak Dorbics helyére kellett kerülnie és a feloszlathoz szükséges összeget hoznia. Mikor azután a tanu Dorbicssal együtt elment a prágai mintavásárhoz és Dorbics kifizetését kérte, mindkettőjüket egyszerűen kidobták azzal, hogy semmi közük hozzájuk.

A választott bíróság gyűlését ezután az idő előrehaladására való tekintettel elhalasztották azzal, hogy Kral kihallgatását folytatni fogják.

A bíróság határozatot hozott, amely szerint szakbizottságot nevez ki a felperes kárának felbecsülésére. A szakbizottságot a következőképpen állították össze: Dorbics szakértője Szekulics Dusan a noviszádi kereskedők egyesületének titkára, a csehszlovák állam szakértője Miroszavljevics Koszta a kereskedelmi kamara elnöke, végül a bíróság szakértője, dr. Sztanics Szlavko a kereskedelmi kamara titkára.

A bíróság a szakértőkkel együtt össze-

AKAR
nevetni, kacagni?
Akkor jöjjön el a
N A K
MUSOROS
REVÜDELUTÁNJÁRA
vasárnap 4 1/2 órai kezdettel a HABAGBAN
Jegyek kaphatók: Fratriczevics Jánosnál, Noviszád, Futaki ut 12. (Reitner palota)

állította a kérdések jegyzékét, amelyekre válaszolniuk kell, ezenkívül rendelkezésükre bocsátja a feliratokat, valamint a cég iratait azzal, hogy véleményüket és határozataikat április 5-ig juttassák el a bírósághoz.

A Jadranszka Sztrázsa június közepén nagy kirándulást rendez az Adriai és a Földközi tengerre

A kirándulók a Kraljica Marija luxusgőzösön teszik meg az utat

A Jadranszka Sztrázsa június 15-től július 4-ig a Kraljica Mária luxusgőzössel nagy propaganda utazást rendez az Adria és a Földközi tengeren. A gőzös utközben a következő kikötőket érinti: Szplit, Dubrovnik, Korfu, Korzika szigetén Ajaccio, Monté Karlo, Barcelona, Algir, Tunisz, Malta, Boka Kotorszka, Dubrovnik, Szplit. Az utazás ára 3800 dinár személyenként, ezenkívül utazási költségek a kikötőig és vissza, a kabinok és élelmezés költségei. Az élelmezés valamennyi utas részére ugyanaz. A hajón csak elsőosztályú kabinok vannak. Prospektust és közeli felvilágosításokat a Jadranszka Sztrázsa noviszádi, szubotici, szombori, titeli, és a zsalabji fiókjai adnak. Jelentkezni március 25-ig lehet.

Gondatlanságból okozott emberölésért 4 hónapi fogságra ítélték egy donjikovilji gazdát

A bíróság az ítélet végrehajtását felfüggesztette

A noviszádi törvényszéken Ivanovics Petár egyesbíró tegnap tárgyalta Baszara Lázár donjikovilji földműves gondatlanságból okozott emberölési ügyét. A vád szerint a földműves 1931 szeptember 11-én kocsijával halálra gázolta Bánics Radoszláv másfél éves kisfiát Ozrent, aki a kocsiton játszadozott.

A tegnapi tárgyaláson a földműves beismerte tettét, azonban azzal védekezett, hogy a kisgyermeket nem látta a kocsiton. Ezzel ellentétben a kihallgatott tanuk azt állították, hogy Baszarának, amikor az kocsijával a kisgyermek felé közeledett, jelet adtak a megállásra, de a földműves nem állította meg a lovakat, hanem egyszerűen küssé letért az utról abban a hiszemben, hogy így talán el tudja kerülni a szerencsétlenséget.

Ennek alapján a bíróság beigazoltnak látta a vádat és Baszarát gondatlanságból okozott emberölésért négy hónapi fogságbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette.

Az államügyész az ítélet felfüggesztése ellen felebbezést jelentett be.

A Pernár ügyben kedden hirdeti ítéletet az államvédelmi bíróság

Beográdból jelentik: Pernár és társai ügyében az államvédelmi bíróság tegnap befejezte a bizonyítási eljárást. Vádbeszédében az ügyész

valamennyi vádlott megbüntetését kérte.

A bíróság úgy döntött, hogy az ítéletet március 14-én, kedden délelőtt fél 12 órakor hirdeti ki.

Japán bejelentette a leszerelési értekezleten, hogy — fegyverkezik

A francia külügyi bizottság a keletre irányuló fegyverszállítás ellen

Genfben jelentik: A leszerelési értekezlet szerda esti ülésén Henderson elnöknek a japán küldöttség jegyzékét nyújtott át, melyben a japán kormány közli, hogy utasította genfi képviselőit, hogy továbbra is vegyenek részt a leszerelési értekezlet munkájában. Ezzel a jegyzék

szabad fegyverkezési lehetőséget követel Japánnak.

Népszövetségi körökben a japán kormány jegyzékét a japán fegyverkezés hivatalos bejelentésének tekintik és úgy véleked-

nek, hogy Japán a leszerelési egyezményben saját fegyverkezésének növelését kívánja megszögegni.

Párisban szerda este ülésezett a kormány külügyi bizottsága. A bizottság határozati javaslatban felszólította a kormányt, hogy Genfben haladéktalanul kezdjen tárgyalásokat avégből, hogy tiltsanak el mindennemű fegyver és lőszerszállítást olyan államok számára, amelyek viszály esetén nem fogadják el a Népszövetség eljárását. Az indítvány tehát a Japánba irányuló fegyverszállítás eltiltását szorgalmazza.

A magyar parlament üléstermében ezüst-plakettal jelölik meg a képviselőház elhunyt nagyjainak ülőhelyét

Továbbra is délután tartják meg a magyar parlament ülésezéseit

Budapestről jelentik: A nemzeti egység pártjának kezdeményezésére szerda délután pártközi értekezlet volt, melyen Csekonic Iván gróf azt az indítványt terjesztette elő, hogy a kormány gondoskodjék gróf Apponyi Albert emlékének törvény útján leendő megörökítéséről. A pártközi értekezlet elfogadta a miniszterelnöknek azt a bejelentését, hogy a kormány törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé Apponyi gróf emlékének megörökítéséről.

Az értekezlet azután úgy döntött, hogy a képviselőház elhunyt nagyjainak emlékét művészi kivitelű ezüstplakettal örökíti meg

azon a helyen, amelyet az elhunyt a képviselőházban elfoglalt. A vértanúhalált halt gróf Tisza István helyén kívül ilymódon jelölik meg gróf Apponyi Albert és Gaál Gaszton helyét is. A pártértekezlet erre vonatkozó egyértelmű határozatát a képviselőház tudomására hozza.

Az értekezleten Rassay Károly azt indítványozta, hogy vezessék be újból a délelőtti ülésezéseket a képviselőházban. A többség azonban a javaslat ellen foglalt állást és így a képviselőház továbbra is délután tartja üléseit.

Szorul a hurok Nikolics alias Kolompár Lakatos Pali körül

A tanuk nagyrésze tegnap Nikolicsban határozottan felismerie Lakatos Pajót — A doroszlóvi cigányasszonyok halállal fenyegették meg az egyik tanut, ha Nikolics ellen vall — Ma fognak a perbeszédék elhangzani az utóbbi idők legfurfangosabb cigányperében

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék tegnap folytatta Nikolics Szvetiszláv alias Kolompár Lakatos Pajó (Csibók) ügyében a tárgyalást, annak bizonyítására, hogy vajjon Nikolics tényleg azonos-e Lakatos Pállal, akit annak idején Doroszlóvn és környékén Csibók néven ismertek.

Nikolics Ilija sztapári napszámós a következő tanu, aki elmondja, hogy ismerte Csibókot és feleségét, Rózát is és 1923-ban sokszor találkozott velük.

Ugy a képeken, mint a valóságban is határozottan felismerie Nikolics Szvetiszlávban Csibókot.

A vádlott, mint minden ellene szóló tanuvallomáskor, most is leghatározottabban tagadja, hogy Csibókkal azonos és kijelenti, hogy a tanut sohasem látta, mert ő csak Beograd környékén volt ismerős.

— Miért nem nevez meg legalább egyet beogradí ismerősei közül? — kérdezi az elnök a vádlottól.

— Mert nem tudom a nevüket! — feleli a vádlott.

— Hogyan lehet az, hogy ismer valakit és a nevét sem tudja — jegyzi meg indigálódva az elnök.

— Hát a bíró urakat is ismerem és nem tudom a nevüket — válaszolja a vádlott nagy derűtlenség közben.

A bíróság ezután Szűcs István és Tóth Imre doroszlóvi lakókat hallgatja ki, akik nem ismerik fel a vádlottban határozottan Csibókot.

Jankovics Szvetolik csendőrmester a következő tanu. Elmondja, hogy 1927-ben Szivácson teljesített szolgálatot, amikor a gyilkosság éjszakáján jelentkezett nála Kolompár Aranka és elmondta, hogy Csibók megtámadta és meggyilkolta Lakatos Jóskát és Sándort. Kolompár Aranka szerint Csibók támadta meg a fivéreket. Jankovics a jelentés után azonnal a helyszínre sietett, ahol Sándort már holtan, Jóskát pedig súlyosan sebesülten találta. Jóska még magához tért és ekkor elmondta, hogy Csibók támadta meg, a támadás elkövetése után pedig a halott Sándor zsebéből kivette az ezer dinárosokat. Kolompár Aranka akkor elmondta neki, hogy Csibók megöléssel fenyegette, ha ellene vall.

Nikolics Dusan, Jovanovics Andrija és Radics Imre földművesek ezután tanuvallomásukban elmondják, hogy látnak ugyan hasonlatosságot Csibók és Nikolics között, határozottan azonban nem merik állítani, hogy Csibók azonos Nikolicsal.

Ezután az orvosi szakvéleményt terjesztik a bíróság elé. A boncolás adatai szerint az egyik szurás Sándor szívkamráját érte és rögtön halált okozott, míg a hátat ért szurás nem volt halálos kimenetelű. Lakatos Jóska halálát belső elvérzés okozta.

Dr. Jovicics Dusan és dr. Grgurov Sztojan törvényszéki orvosszakértők ezután Nikolics Szvetiszláv sántasága ügyében tesznek vallomást.

Az orvosok szerint a térden alul van ugyan egy sebhely, ez azonban nem lehet előidézője Nikolics súlyos sántításának. Véleményük szerint a vádlott szimulálja a sántítást.

Nikolics bajusza jelentékenyen ritkább, mint Csibóké volt, erre vonatkozóan az orvosok kijelentik, hogy ez onnan is lehetséges, hogy Nikolics vagy kitépi, vagy lerágja a bajuszát.

Pastics Mileta volt doroszlóvi községi jegyző elmondja, hogy jól ismerte Lakatos Pajót. Szembesítéskor Nikolicsban határozottan felismerie Pajót, de azért kijelenti, hogy esküt nem mer tenni állítására.

Dudás József doroszlóvi állomásfőnök a vádlottban határozottan felismerie Csibókot. Kandák Márton végrehajtó szintén felismerie az állítólagos Nikolicsban Kolompár Csibók Pajót.

Horváth Pál napszámós 1924-ben jól ismerte Lakatos Palit és elmondja, hogy annak idején sokszor kezelet vele. Mikor szembesítik Nikolicssal, Horváth határozottan ezt mondja:

— Ez a Pali!

A vádlott erre szemébe mondja a tanúnak, hogy hazudik.

Dr. Vécsey Jenő kozmetikus a következő tanu. Mint szakértő megvizsgálta a vádlott bajuszát és

kijelenti, hogy a pórusok meg vannak találva, ami annak a jele, hogy a vádlott vagy kitépte vagy lerágta a bajusza egy részét.

Ha a bajusz betegség közben ritkult volna meg, akkor foltokban hullott volna ki. A képeket megtekintve azokon felismerie a vádlottat.

Resch Mihály földműves annak idején jól ismerte Lakatos Pajót és szembesítéskor határozottan kijelenti, hogy Nikolics azonos vele. Mikor a vádlott erre fejét rázza és mosolyog, a tanu eléje lép és kemény hangon mondja:

— Ugy van Pali, te vagy az!

Ahmann Pál doroszlóvi kereskedő ismerte Csibókot, aki annak idején sokat járt az üzletébe. Mikor a vádlottal szembesítik, hosszan nézi, aztán határozottan azt mondja:

— Ő az!

Vallomása után arra kéri a bíróságot, hogy az újságok ne írják ki a nevét, mert a doroszlóvi cigányasszonyok halállal fenyegették meg, ha Nikolics ellen vall.

A bíróság ezután Kolompár Rózát hallgatja ki, Lakatos Paja egykori feleségét, jelenleg pedig Nikolics vadházastársát. A tanu elmondja, hogy egyik ismerősétől úgy hallotta, hogy Pajó Pestre szökött. Nem tudott férj nélkül élni és mivel hallotta, hogy Beograd közelében a cigányok között sok a nőtlen, Beogradba ment, ahol megismerkedett Nikolicssal és összeállt vele. Tagadja, hogy Nikolics azonos lenne előbbi férjével.

A bíróság ezután több jelentéktelenebb tanuvallomás után a tárgyalást berekeszti és folytatását ma délelőtre tűzi ki. Ma délelőtt a perbeszédék fognak elhangzani a furfangos cigányügyben.

Egy 15 éves noviszádi inasgyerek veszekedés közben zsebkesével hasbaszurta 14 éves barátját

A súlyosan sérült tanoncot beszállították a kórházba, ahol műtétet hajtottak végre rajta

Az elmúlt éjjel 11 óra tájban a noviszádi Njegos ucca 5. számú házában két inasfiú összeveszett.

Verekedés közben a 15 éves előkapta zsebkesét és azt teljes erejéből a 14 éves hasába szurta. A kés megsértette a bal hasfalat és súlyos sebet ejtett a kis inasgyereken, aki elesztette eszméletét.

Az esetről azonnal értesítették a mentőket, akik első segélyben részesítették a szerencsétlen tanoncot, majd

beszállították a kórházba, ahol még az éjszaka folyamán műtétet hajtottak végre rajta.

A sebesült állapota igen súlyos. A kis biciskás ellen megindult az eljárás.

Anglia és Franciaország közös állásfoglalás létrehozásán fáradozik a várható német fegyverkezéssel szemben

MacDonald angol miniszterelnök és Simon külügyminiszter Párisba utazott

Londonból jelentik: MacDonald miniszterelnök és Simon külügyminiszter tegnap este háromnegyed hatkor Párisba érkeztek. Még az est folyamán megkezdődtek a tanácskozások a francia kormány vezetői és az angol vendégek között. A tanácskozást ma folytatják. Daladier francia miniszterelnök ma ebédet ad a vendégek tiszteletére.

Az angol-francia megbeszélésekkel kapcsolatban a párisi lapok közlik, hogy minden erővel el kell kerülni a katasztrófát, amely bekövetkezne, ha Geniben kenyértörésre kerülne a sor.

Ennek feltétlenül Németország fegyverkezése lenne a következménye,

ezért szükséges, hogy Anglia és Franciaország között megegyezés jöjjön létre. Ma-

gától értetődik — írják a lapok — hogy ez a megegyezés nem irányul senki ellen sem, és nyitva áll mindenki számára, — a német nép számára is — az ut az egyezményhez való csatlakozásra.

Londonból érkezett jelentés szerint angol politikai körökben csalódást keltett az a hivatalos bejelentés, hogy Hitler nem megy Genbe, sőt Neurath sem. A Daily Express azt hangoztatja, hogy Genben nem kellett volna annyira sietni a konferencia összehívásával és akkor Hitler is kimehetett volna. A jelenlegi német belpolitikai helyzetben lehetetlenség azt kívánni, hogy a kancellár elhagyja az országot. Hitler távollmaradását azonban nem szabad úgy venni, mintha ellenzéki álláspontot foglalna el a lezáréssal szemben.

A noviszádi törvényszék hamis tanuskodásért és hamis tanuskodásra való felbujítás vádján elítélt öt személyt

Egy gyermekfartási per szomorú epilógusa a törvényszék előtt

A noviszádi törvényszék hármass büntető tanácsa dr. Novák Tomislav elnök vezetése mellett érdekes ügyben tartott tegnap délelőtti tárgyalást. A bíróság előtt vádlottként Bobics Ljubomir csurugi kereskedő Miksics Petár sztáribecsei kereskedőségét, Hadnagyev Lenka sztáribecsei asszony, Vilics Koszana noviszádi szobalány, Dimitrijevic Gyoka sztáribecsei pincér és felesége Zágorka álltak. Az államügyészség Bobics Ljubomirt, Miksics Petárt és Hadnagyev Lenkát hamis tanuskodással vádolja, mert a sztáribecsei járásbírói ítéletében a gyermekfartási perben, amelyet Krsztics Angyelija indított Dimitrijevic Gyoka ellen, mint tanuk 1930 február 19-én eskü alatt hamis vallomást tettek. Dimitrijevic Gyokát és Zágorkát az államügyészség azzal vádolja, hogy a fentebb megnevezett tanukat hamis vallomásra bírták és ezért megfizették őket.

Krsztics Angyelija a sztáribecsei járásbírói ítéletét a sztáribecsei járásbírói ítéletében a gyermekfartási perben indított, a tárgyaláson azonban a tanuk azt állították, hogy Krsztics Angyelika nemcsak Dimitrijevicessel élt, hanem még másokkal is.

A tegnapi tárgyaláson Bobics beismerte, hogy hamisan vallott a járásbírói ítéletében, azon-

ban ezt azért tette, mert megfizették és ruhát meg cipőt adtak neki. Miksics tagadta, hogy hamisan vallott volna és kijelentette, hogy Krsztics Angyelikával bensőséges viszonyban volt. Megkísérelte a tárgyaláson, hogy leírja Krsztics Angyelika lakását, azonban ellentmondásokba keveredett, úgy hogy állításait nem tudta bizonyítani. Hadnagyev Lenka ugyancsak beismerte, hogy vallomása nem volt igaz és hogy megfizették vallomását.

Dimitrijevic Zágorkának sikerült bebizonyítani, hogy nem volt tudomása a megvesztetéstől.

A perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta ítéletét, amelyben a vádlottakat Dimitrijevic Zágorka kivételével büntetésre ítélték. Bobics Ljubomirt három hónapi elzárásra, Miksics Petárt egy évi börtönre, Hadnagyev Lenkát fél évi fogházra, Vilics Koszanát 6 hónapi fogházra, Dimitrijevic Gyokát pedig másfél évi börtönbüntetésre ítélték. Bobics büntetését a bíróság felfüggesztette, míg Dimitrijevic Zágorkát a bíróság felmentette a vád és annak következményei alól.

Az ítélet kihirdetése után egy az államügyész, mint a védők 3 napi gondolkodási időt kértek az esetleges felelősségre.

A szubotícai törvényszék hétfőn hirdeti ítéletét a haláloskimenetelű maliigoyosi verekedés ügyében

Hamis tanúzással vádolják egymást a tanuk és a vádlottak

A szubotícai törvényszék elnök Boszki Ivo törvényszéki tanácselnök ötös bírói tanácsa tegnap délelőtti folytatólagos főtárgyalást tartott a múlt év májusában történt maliigoyosi vérengzés ügyében. A verekedésnél, amely mint ismeretes egy koc-

mai összetűzés következtében keletkezett, Szabó Dániel kőműves olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy rövid idő alatt meghalt, Kocsics István és György István pedig több helyen megsérültek.

A tegnapi tárgyaláson a bíróság foly-

— A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, a tüdő vagy szív felé irányuló vértőlulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

tatta a tanukihallgatásokat. Gálik Ferenc, a Szabó Dániel meggyilkolásával vádolt Gálik Jánosnak és a harmadrendű vádlottnak Gálik Lajosnak az édesapja elmondta, hogy semmit sem tud a verekedésről. Péter János a verekedés egyik szemtanúja a főtárgyalás előtt két héttel a maliigoyosi piacon megállította, bizalmas beszélgetésre szólította félre és azt a tanácsot adta, hogy

mentsék meg fiát, Gálik Lajost, aki családos ember és terheljék a tárgyaláson Gálik Jánost és Dudás Imrét, akik legényemberek.

Kijelentette, hogy hajlandó a tárgyaláson Gálik Lajos érdekében vallani.

Elnök: Kért ezért valami jutalmat Péter János?

Tanu: Nem kért semmit, de nem is került sor rá, mert én kijelentettem, hogy nem egyezem bele a hamis tanúzásba.

A bíróság ezután dr. Marton Sándor maliigoyosi orvost hallgatta ki, aki elmondta, hogy a véres verekedés éjszakáján többször is kihívták a sebesültekhez. Először Kocsics Istvánhoz ment, akit azonnal gyógykezelés alá vett. Kocsics a fején szenvedett sérülést, állapota azonban olyan súlyos volt, hogy az ütés következtében elvesztette beszédképességét, a jobbkarja pedig megbénult. Hat héten át kezelte Kocsics, míg az felépült. Ugyanazon éjszaka Szabó Dánielhez is kihívták. Szabó eszméletlenül feküdt. Megvizsgálta a beteget, aki menthetetlen volt, mert a fején szenvedett sérülése következtében koponyaalapú törést és agyarázkódást szenvedett. Rövid idő múlva agyvérzés következtében meg is halt.

A tanu kijelenti, hogy Szabó fején egyetlen botütéstől származó sérülés volt. A boncolásnál megállapították, hogy

Szabó koponyája nem volt normális, amennyiben a csontja sokkal vékonyabb volt, mint egy normális emberké. Határozottan állíthatja, hogyha másvalakit ért volna ugyanaz az ütés, az semmi képpen sem lett volna halálos.

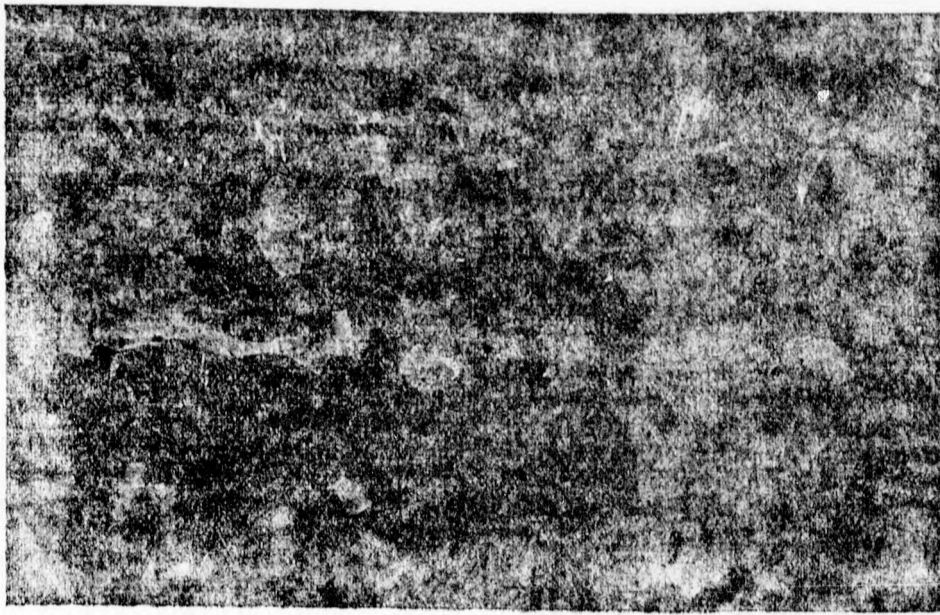
Később, hajnal tájban György Istvánhoz hívták ki a tanut. György csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

Dr. Marton után Nenádovics Szava rendőrfőnököt hallgatta ki a bíróság. A tanu elmondta, hogy ő hallgatta ki a verekedés miatt letartóztatott legényeket. Ugy emlékszik, hogy Gálik János és Dudás Imre azt vallották, hogy ők várták meg Szabóék a kocma előtt és ők kezdték a verekedést. A bíróság szembesíti a tanut Gálik Jánossal, aki kijelenti, hogy nem úgy váltott, mint ahogyan a esendőrfőnök állítja, Nenádovics viszont sutyosan összeverte és rojtogatta a kihallgatás alatt.

A bíróság ezután még több tanut kihallgatott, de valamennyi jelentéktelen vallomást tett. A védő javaslatára a bíróság elrendeli Szécsi György maliigoyosi lakos kihallgatását, aki jelenleg hatóságértés vádjára miatt vizsgálati fogságban van. Szécsi előadta, hogy egy alkalommal együtt söröztek a fogházudvarban Gálik Jánossal és Dudás Imrével és hallotta, amikor egyikük arra szólította fel a másikat, hogy Gálik Lajos harmadrendű vádlott ellen valljanak, mert az már jobb napokat is látott. A bíróság szembesíti a tanut a vádlottakkal, azok azonban tagadnak.

A perbeszéd után a bíróság hétfő délelőtti kilenc órára tüzte ki az ítéletkihirdetés időpontját.

A kalangya első irodalmi estjének szereplői és vendégei

Ülő sor: Egri Irma, Pasztné Müller Babsy, dr. Várady Imre, dr. Vilt Vilmos, Szabó S. Ferencné, dr. Strelitzky Dénes. Álló sor Kende Ferenc, Radó Imre, Truppel Sándor, Csuka Zoltán, Szabó S. Ferenc, Vértess V. Károly, Cziráky Imre.

Amerikában megkezdődött az arany visszavándorlása a bankokba

A főkeeres bankok ma újból megnyitották pénztárait

Washingtonból jelentik: Tegnap történelmi jelentőségű ülést tartott az amerikai parlament. A kongresszusnak tegnap kellett határozni Roosevelt elnök javaslatáról, melyekkel meg akarja akadályozni a gazdasági és pénzügyi válság további pusztításait. A napok óta tartó szakadatlan tárgyalások alapján

az elnök generális felhatalmazást kért a kongresszustól és ez a meghatalmazás a legsúlyosabb diktatori hatalommal egy értelmű.

Roosevelt intézkedésére ma már megnyitják pénztárait a szilárdabb tőkeeres bankok. A jelenlegi bankjegyforgalmat, amely 3.4 milliárd dollár, 2.8 milliárddal fel-emelik. Messzemenő takarékosági rendszabályokat léptetnek életbe, mélyreható programot dolgoznak ki a keresetnélküliek megsegítésére.

A bankjegyek szaporítása nem jelent inflációt.

Az érvényben levő törvények ugyanis lehetővé teszik a bankjegyek szaporítását mindaddig, amíg a bankjegyek állománya

a negyven százalékos aranyfedezet határáig jut. Ennek azonban az a feltétele, hogy a Federal Reserve Bank visszakapja az elrejtett aranyat.

Ennek elérése érdekében

a kormány nyomást fog gyakorolni a nagytőkére és a tőzsdére,

mert jól tudja, hogy a legtöbb arany itt húzódik meg. Eppen ezért a kormány máris utasította a szövetségi bankok valamennyi fiókját, adjanak számot a február elseje óta elvont aranyról. Azzal is fenyegetőzik a kormány, hogy a háborus törvény újra való életbeléptetésével lefoglal minden aranyat, vagy adót vet ki az aranyra. Az ellenszegülőket tízezer terjedhető fogházzal és súlyos pénzbírsággal büntetik.

Érdekes, hogy

tegnap többmillió dollár értékű arany folyt be a bankokba.

A nagytőke hamarosan tisztába jött azzal, ha az arany nem jut vissza a bankokba, úgy drákói intézkedések következnek, amelyek végzetes következményekkel járhatnak a nagytőkére és az arany rejtőgetőire.

Csirkelopás miatt háromhónapi fogházra ítélték a tavankuti bünperben életfogytiglani fogházat kapott Krajcár Gyurót

Krajcár Gyuró a tegnapi tárgyaláson is kihívóan viselkedett

A szuboticei törvényszék tegnap csirkelopás miatt vont a felelősségre a tavankuti rablógyilkosságból kifolyóan életfogytiglani fogházra ítélt Krajcár Gyurót. A vádlott Dulics Ivan tavankuti gazdától száz csirkét lopott. A tegnapi tárgyaláson Krajcár tagadta a lopást és azt mondta, hogy Dulicsékhoz munkát ment keresni, de követte Lebovics Ivan kutyája, amely nekítámadt a csirkéknek. Ő a kutya szájából akart kiszabadítani egy csirkét, amikor a fiatal Dulics kétszer feléje lött. Tagadja, hogy a vizsgálóbíró előtt bevallotta

a lopást és megnevezte a felbujtóit.

Az elnök erre megjegyzi, hogy a vizsgálóbírónál történt kihallgatásakor nem verték és így tett beismerő vallomást. Krajcár erre kihívóan azt válaszolta, hogy ebben az esetben tényleg nem bántották.

Dulics Ivan és fia igazolták, hogy Krajcár lopta el a csirkéket, mire a bíróság három hónapi szigorított fogházra ítélte Krajcárt.

Az ítélet kihirdetése után Krajcár megint csak kihívóan a következőket mondotta: „Egyszer el-

ítelték hat hónapra, egyszer két évre, röviddel ez előtt életfogytiglani, most megint három hónapra, mikor fogom én mindezt leélni?” Krajcár kihívó magaviseletének az ör vetett véget, aki az elítéltet visszavezette a fogházba.

Szabolcs város kegyuri kötelezettségeiről fog tárgyalni a jogügyi bizottság

Dr. Milics Ivo egyetemi tanár előterjeszt jogi szakvéleményét

Vukics Franjo szabolcsai polgármesterhelyettes a jövő héten össze fogja hívni a város jogügyi bizottságát és ez alkalommal a város kegyuri kötelezettségéről fognak tárgyalni. A polgármester az ülésre meghívta dr. Milics Ivo egyetemi tanárt is, aki két évvel ezelőtt a város felszólítására részletes szakvéleményt dolgozott ki ebben a kérdésben. Dr. Milics a jogügyi bizottság ülésén személyesen fogja előterjeszteni jogi szakvéleményét.

TŐZSDE

TŐZSDEZÁRLATOK:

Csütörtök, március 9.

A órnár árfolyama. Budapest 7.50—8.00, Prága 42.05—42.45, Berlin 5.40—5.44.

Zürich. Páris 2038, London 1794, Brüsszel 72.40, Milánó 26.35, Madrid 43.45, Amsterdam 208.30, Berlin 122.70.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 76 kgos 20% bácskai és szerémi 222.50—225, felsőbánati 222—224, árpa 64—65 kgos 110—115, tavaszi 66—67 kgos 117.50—122.50, zab 98—102, tengeri bácskai 64—66, március-májusra 68—70, bánati 63—64, szerémi 64—66, szerémi márciusra-májusra indijjai paritásban 68—70, buzaliszt bácskai és bánati állomásról nullás gg és g 355—370, kettes 335—350, ötös 315—330, hatos 290—300, hetes 195—205, nyolcas 80—82.50, buzakorpa jutásakokban bácskai és szerémi 65—67.50, bánati 62.50—65, bab fehér 117.50—122.50, burgonya fehér szlovéniai 70—72.50, rózsa, korai, szlovéniai 72.50—75, fehér szlovéniai 60—62.50.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: 47 vagon.

Szombori terménytőzsde. Buza bácskai Szombor környéki 224—226, felsőbácskai 224—226, szlovéniai 222.50—225, szerémi 222.50—225, Tiszai bácskai 224—226, Tisza bánati 222—224, bánati 220—222, zab bácskai vasut 100—102.50, szerémi és szlovéniai 100—102.50, árpa bácskai 110—115, szerémi 110—115, bácskai tavaszi 117.50—122.50, szerémi tavaszi 117.50—122.50, tengeri bácskai vasut prompt 63—65, Szombor környéki prompt március-április-májusra 68—70, liszt nullás gg és g 350—365, kettes 330—345, ötös 310—325, hatos 285—295, hetes 190—200, nyolcas 75—80.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készáru piac irányzata gyengébb volt. Hetvenhatkörös tiszavidéki buza 14.80—14.95, felsőtiszai és jászági 14.30—14.40, fehérmegyei és pestvidéki 14.10—14.20, nyolcvankörös felsőtiszai és jászági 14.90—15.10, fehérmegyei és pestvidéki 14.80—14.90. Rózsa 7.70—7.80, elsőrendű takarmány árpa 10.30—10.50, sörrárpa 10.75—13.25, zab 9.20—9.50, morzsolt tengeri 6.90—7, buzakorpa 6.25—6.35. A határidőpiacon az irányzat gyengén tartott volt. Buza májusra 14.15—14.17, roza májusra 8.42—8.44, tengeri májusra 7.36—7.38, júliusra 7.80—7.82. A ferencvárosi sertésvásáron a felhajtás 2279 darab, az irányzat közepes. Elsőrendű uradalmi nehéz sertés 102—108, szedett közep 104—106, kivételesen 108, angol sonka süldő elsőrendű 92—102, másodikrendű 86—95, könnyű angol süldő 80—86, zsír nagyban 145—150, háromdarabos szótt szalonna 130.

Fizessen elő a Reggel Újságra !!!

Peking környékét bombázzák a japán repülők

Japán Csahat mongolországi tartomány megszállására készül

Tókióból jelentik: Araki japán hadügy-miniszter tegnap fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette, hogy a jeholi hadműveletek befejeződtek. A továbbiakra nézve kijelentette, hogy minden Kína magatartásától függ. Jehol elfoglalására azért volt szükség, hogy Mandzsúria határán biztosítsák a nyugalmat.

A mongolországi Csahat tartományból lázadás híre érkezik. Csahat Jehol tartománnyal szomszédos és hivatalos japán kö-

rökben tegnap kijelentették, hogy ha a helyzet nem javul,

Japán megszállja Csahat tartományt.

Pekingi hivatalos jelentés arról számol be, hogy a japán bombavető repülőgépek a nagy falon belül bombázzák a Peking környéki országutakat és a kínai csapatok gyülekező pontjait. Jehol parancsnokát katonái gyávasággal vádolták meg és kivégezték.

Staffner dr. a nemzetgyűlés nagynémet párti alelnöke puccsszerűen összehívta az osztrák nemzeti tanácsot

A kormány törvényellenesnek minősíti a nemzeti tanács összehívását. - További súlyos belpolitikai bonyodalmak várhatók

Bécsből jelentik: A végsőig kiéleződött osztrák belpolitikai válság ügyében tegnap váratlan fordulat történt. Staffner dr. a nemzeti tanács nagynémet párthoz tartozó alelnöke keddre váratlanul összehívta a nemzeti tanácsot. Staffner azzal okolja meg elhatározását, hogy ő ugyan éppugy lemondott mint az elnökség többi tagja, azonban nem adta át az ügyeket másnak és ezért joga van a nemzeti tanácsot összehívni.

A kormány viszont azt tartja, hogy senkinek sincs joga összehívni a nemzeti tanácsot,

mert az elnökség valamennyi tagja lemondott.

Általános a vélemény, hogy az új fordulat következtében további súlyos bonyodalmak várhatók.

A Dollfuss kormány hirszerint azt tervezi, hogy

Seitz bécsi szociáldemokrata pol-

gármestert elmozdítja állásából és szövetségi biztost állít Bécs város élére.

Ez az intézkedés azért vált szükségesé, mert hírek terjedtek el arról, hogy a szociáldemokraták puccsszerűen akarják megoldani a politikai válságot. A Németországból nagy tömegekben átmenekült kommunista és szociáldemokrata agitátorok nyíltan izgatnak az általános sztrájk kihirdetése mellett.

A helyzet komolyságát mutatja, hogy a kormány elrendelte a bécsi és környékbeli helyőrségek riadókészültségét. Bécsben az általános mozgosítás lehetőségével is számolnak.

Hirszerint a vasuti pénztárakban már mindenütt ott van az ingyenes utazásra jogosító katonai behívó. Az esti órákban érkezett jelenés szerint egész Ausztriában rendkívül izgatott a hangulat.

A szenátus általánosságban és részleteiben is elfogadta a községekről szóló törvényjavaslatot

Popovics L. Milán nagy beszédet tartott a kisebbségek jogairól és a 29. szakaszt kifogásolta

Beogradból jelentik: A szenátus tegnap délelőtt folytatta a községekről szóló törvényjavaslat tárgyalását és ez alkalommal először Jovanovics Miloje szólalt fel, majd Marijanovics Milan reflektált Svrljuga tegnapi előtti beszédére. Az észrevételekre Lázics Zsivojin belügyminiszter választott és elfogadásra ajánlotta a törvényjavaslatot, a szenátus általánosságban 41 szavazattal 5 ellenében elfogadta a javaslatot, majd a részletes megvitatásra tért át. Popovics L. Milán szenátor ez alkalommal a 29. paragrafusai kapcsolatban szólalt fel. Beszédében hangsúlyozta, hogy e paragrafus ellen foglal állást. A paragrafus szerint azok a kisebbségi állampolgárok, akik az államnyelvet nem bírják szóban és írásban, nem vehetnek részt a község igazgatásában és nem

jelölthetnek magukat az első hat helyen. Popovics L. Milán szenátor hangoztatta, hogy meggyőződése szerint ilyen alapon nem lehet megvonni a jogot a loyális kisebbségi állampolgárok, hogy törvényes funkciókban résztvegyenek. Szükség van arra, hogy a községek ügyeit minden tekintetben előbbre vigyék és azok fejlesztésében minden állampolgár résztvegyen. A dunabán-északi részen vannak községek, ahol kompakt egységben élnek kisebbségek, amelyeknek idősebb tagjai egyrészt egzisztenciális kérdéseik, másrészt előrehaladott koruk miatt nem tudták még az államnyelvet megtanulni. Kétségtelen az, hogy a fiatal generáció jelentékenyen előbbre haladt ezen a téren, egyrészt az iskolákban, másrészt a katonaságnál megtanulta az állam-

nyelvet. Maga a kisebbségi kifejezés is azt jelenti, hogy többség van jelen és kisebbség, mint társadalmi csoport nem jelent veszélyt az állam érdekei ellen. Polgáraink a törvény előtt teljesen egyenlők és nincsenek első vagy másodosztályú állampolgárok. A demokratikus államban a loyálisért minden polgárnak joga van arra, hogy nyilvános funkciókban résztvegyen. A 29. szakasz nem felel a demokratikus alapelveknek és az állam érdekéből szükséges, hogy a kisebbségi elemeknek is tegyék lehetővé a községi funkciókban való részvételt. Hangsúlyozza a szóval, hogy a mai Magyarországon vannak nemzeti kisebbségek, amelyek háromszáz év óta élnek az ország területén és akadnak 60-70 éves emberek, akik, bár nem tudnak az állam nyelvén, mégis résztvehetnek a községek irányításában. Az állam szuverenitása szempontjából nem lehet azt mondani, hogy a nemzeti kisebbségek fejlődésének megakadályozása az állam érdeke lenne. Ezért a 29. szakasz ellen szavaz.

Ezután a törvény részleteiben is elrendelték a szavazást és a szenátus 42 szavazattal 5 ellenében részleteiben is elfogadta a törvényt.

A szenátus felelősebbi ülését ma délután tíz órákor tartják.

Szépítőművészeti kiállítás Szubotícán

Demeter Erzsébet és Csincák Elemér festőművészek kiállítása holnap, szombaton délelőtt 11 órákor nyílik meg. A kiállítás gazdag anyaga, mely közel száz képet számlál, előnyösen reprezentálja a kiállítókat. Demeter Erzsébet friss hajtása a bácskai tájnak. Mint figurális ismertete meg a közönség, aki pikurális mondanivalóit egyszerűen és pregnánsan viszi a vászonra. Szokatlanul erős festő-karakter, aki mint legutóbb is főképpen portrékkal szerepel a kiállításon. A portrékkal együtt tájképeket, tanulmányokat és rajzokat is kiállít, ami szinte kollektíven mutatja be Demeter Erzsébet legújabb munkáit. Csincák Elemér kiforrott tehetség, kiváló figuralista. Dekorativ felfogása és rajzos előadása, derűs színhangulata megdöbbentő realitással viszi a természetet a vászonra, ahol nemes egyszerűséggel, de formagazdagon él tovább. Ennek az átlagon felüli két művésznek kiállítása iránt az egész városban jelentékeny érdeklődés mutatkozik. A kiállításra belépőjegy nincs.

SZINHÁZ

A Trubadur és Faust szereplői

A beográdi opera most küldte meg a szuboticei Városi színház igazgatóságának a Trubadur és a Faust végleges szinlapját. Eszerint a Trubadur szereplői a következők: Luna gróf Ertl, Leonora Ninkovics-Grozano, Akucsená Pinterovics, Manriko Ivics, Ferand Cvejics. A Faust főszereplői: Dr. Faust Popovics, Mefisztó Pihler, Valentin Holodkov, Vagner Mitrovics, Margareta Közér Blanka. A nagy balett (Valpurgis éj) főszereplői: Kirsanova, Zsukovszki, Vasziljeva, Zsivanovics, Riki Levi.

Az igazgatóság felkéri a közönséget, hogy az előjegyzett jegyeket legkésőbb szombat estig váltassák ki, mert tovább nem lesznek fenntartva.

„A mosoly országa“ a Népkörben

A szuboticei színészek és műkedvelők Szabó Márton vezetésével március 16-án, csütörtökön este operett-bemutatót tartanak a Népkör szinpadán. Bemutatóra kerül Lehár Ferenc monumentális zeneműve „A mosoly országa“. A darab elsőrendű szereposztásban, kitűnő zenekar közreműködésével és pazar kiállításban kerül színre. Az énekek betanítását G. Péntes Sári, a táncitanítást Landau Juliska és a zenekart Kramer Imre vezényli. A pazar díszletek tervezését és festését Rajicskovic Szávó festőművész, Bujdosó Lajos és Egető Sándor vállalták. Mindenesetre megállapítható, hogy Szabó Márton nagyrészt színészekből és műkedvelőkből álló együttese sok fáradsággal és költséggel hozza színre a világhírű darabot. Jegyek Krécsinál előjegyezhetők.

Hírek

1933
Március
10
Péntek

VÁROSI SZÍNHÁZ:

Március 13: Trubadur, Verdi operája.

Március 14: Faust, írta Gounod.

A beográdi opera teljes együttesének vendég-játéka.

— **Időjárás.** Délfranciaországban és Spanyolországban derült, Európa többi részein felhős idő volt. A hőmérséklet Közép és Déleuropában emelkedett, a Balkán félszigeten süllyedt.

Jugoszlávia tengermelléki és keleti részein derült, a többi területeken felhős idő volt, a Duna völgyében erős kosavával. A hőmérséklet átlag négy fokkal süllyedt, a legalacsonyabb Zajecsáron — 2 fok volt. No vizsádon tegnap délben plusz 8 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Az egész ország területén felhős idő várható, helyenként esővel, a hegyekben hóval. A Duna völgyében a kosava gyengülni fog.

— **A noviszádi polgármesteri hivatal a Korzó mozi épületében van.** A noviszádi polgármesteri hivatal, amely eddig a Futaki uca 12. számú házban volt, most átköltözött a Korzó mozi épületébe, ahol az első emeleten nyert elhelyezést. A Futaki uca 13. számú házban a mérnöki hivatal, számvevőség és a katonai ügyosztály van, míg az összes többi városi hivatal, így a polgármesteri, az adóügyi osztály, jegyzői hivatal, árvaszék, iparügyosztály és községi bíróság a Korzó mozi épületébe költözött.

— **A Beltéri Katolikus Kör** e hó 11-én, szombat este fél 9 órai kezdettel saját helyiségében (Templom udvar) kultur estélyt rendez, melyre a kör tagjai és azok hozzátartozói ezuton meghívhatnak. Az est műsora: 1. Puccini: Tosca imája, német nyelven éneklő Lehr Juci k. a. 2. A tuberkulózis és az ellene való védekezés. A filmbemutatóhoz a magyarzó felolvasást tartja dr. Klucka György városi orvos. 3. a) Dusan Kotur: „Bij' me majko bij'”, szerb népdal, b) Sagner: „Pogled v' nedolzsno oko” szlovén dal éneklő a „Novozadszki Vokalni Akademski Kwartet”. Pusics Branislav I. tenor. Martinovic Mladen II. tenor, Jovanovics Szokrat bariton, Jovanovics Zdravko baszus. Az estélyre belépődíj nincsen.

— **Nyomorenyhítés Csurugon.** A január 15 óta fennálló szegénykonyha javára újabbán a következők adakoztak: Benkő Mihály és Orosz Imre 1—1, Füstös Ferenc és Varga Fer. Miklós 2—2 napi teljes ebédrevalót az 50 szegény részére. Benczer Jakab, Hoog Jakab és Neoresik Vince 1—1 zsák burgonyát, ugyanezek és Boldizsár István, Bráza Ferenc, Deli Imre, Dvoracko Józsefné, Dukai Lajos, Fábán Teréz, Füzér Péter, Gnyesi Ferenc, Kovács Józsefné tuba, Kovács Mihály sipos, Körmöczy Miklós né, Martinovics Lajos, Tóth János rétparti, Sárközi Sándor, Vékony Antal különféle élelmi cikkeket, Dietrich malom 25 kg lisztet, N. N. 100 D., Zsótér Józsefné 50, Mező József esküdt 36, Hatala Károly 20 dinárt. A szegény iskolások felruházására Sziller Vilmos utlag 9 kötött sapkát ajándékozott.

— **Bélrenyhesség,** a mai és az epeutak bántalmait, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását.

SZENTAI HIREK:

Hét városi orvos lesz Szentán. A báni kormányzat jóváhagyta Szentá város képviselőtestületének a szentai orvosi állások átszervezésére vonatkozó határozatát. Eszerint Szentán 7 orvosi állást szerveznek és pedig egy adminisztratív főorvosi, egy kórházi főorvosi, két városkerületi és két segédorvosi állást. A báni jóváhagyás következtében mind a hét állásra ki fogja a városi tanács írni a pályázatot, hogy azt választás útján véglegesen betöltse. Minthogy jelenleg hat orvost alkalmaz a város és ha a jelenleg alkalmazottakat, akiknek nyugdíjjogosultságuk van, megtartja, mindössze egy új orvost fog a város szolgálatába felvenni.

A nagybátkai hosszulejárati szőlőföldök bérlői, akik a város által megtagadott komphasználati jog miatt megnyerték az 1931. évre a pert a város ellen, most azt kérték a várostól, hogy a további pereskedés elkerülése végett állítsa vissza a város Nagybátkában a kompot addig, amíg 1945-ig az ő bérlették lejár és amíg a város erre az időre köteles nekik kompot rendelkezésükre bocsátani. A régióta húzódó nagybátkai komp ügyben a legközelebbi városi közgyűlés fog dönteni.

A szentai inségek ellátására megszavazott 4 százalékos pótdadó 200.000 dinárt kitevő összegből a város március 15-ig ad segílyt a szegényeknek. A város közel 3500 szegényt segítéyzelt január 1-től kezdve két és fél hónapon keresztül kenyérral és szalonnával.

Február 17-én Tari János gornjibregi tanyáján a trágyadomb alatt egy csecsemő holttestére találtak. A szentai rendőrség lelkiismeretes munkája alapján most sikerült a csecsemő anyját Sós Ilona 20 éves gornjibregi leány személyében kinyomozni. Sós Ilona azt vallotta, hogy gyermeke holtan született és a szülésnél nem segédkezett neki senki. A rendőrség Sós Ilonát átkísérte a szuboticaiai államügyészséghez.

Szalvics Szevan főtéri trafikos négy nappal ezelőtt eltűnt hazulról és azóta semmiféle életjelt nem adott magáról.

A hátság rendelete értelmében szőlővesszőt nem szabad a piacokon árulni.

A Szentai AK és a szentai Rádnicski vasárnap délután barátságos mérkőzést játszanak a SZAK pályán.

VRBÁSZI HIREK

A vrbászi községtanács elhatározta, hogy megszünteti a munkástözsde vrbászi kirendeltségét, mert a munkások a tözsde által felajánlott segítséget egyáltalán nem vették igénybe. A községtanács, a kezelésében levő különféle alapítványokat egy nagy szociális alapítvánnyá egyesíti. Ez az alapítvány 175.000 dinárt tesz ki, melynek a kamatait évről évre jótékonycéllra fordítják. — A vrbászi önkéntes tűzoltótestület vasárnap tartja meg rendes évi közgyűlését a község háza tanácstermében. — A novivrbászi tavaszi országos vásárt március 26-án tartják meg, amelyre vészmentes helyekről mindenféle állat felhajtható. — A vrbász-kucurai egyesített ipartestület február 26-án tartott közgyűlését az előrehaladott idő miatt nem lehetett befejezni. A gyűlés folytatását vasárnap tartják meg. — A vrbászi zsidó nőegylet március 11-én, szombaton este halvacsorával és kabaréval egybekötött Purim estét rendez 8 órai kezdettel a Greifenstein szálló összes termeiben. A kabaré keretében fellépnek a noviszádi műkedvelők is.

— **LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEGEBEN VALÓDI KIMERVE HASZONTALAN HAMISÍT. VANY.**

TEMERINI HIREK:

A Léh Fülöp nyug. igazgatótanító által tervezett Mozart zenésmise, amelyet husvét első napján szándékoztak előadni, tehnikai okok miatt elmarad. — A Vöröskereszt ingyenebéd akciójára az elmúlt héten a következők adományoztak: Ifj. Bujdosó Pál, Gazdák takarékpénztára, Bujdosó András, Földmunkásszövetség, Michels Mihály, özv. Zummer Ferencné, Varga János és Varga Imre. — Pap József 65 éves napszámos szivbénulásban hirtelen meghalt. — A báni hivatal állategészségügyi osztályának referense a vést megszüntnek találva, Temerint felmentette a zár alól. — Vasárnap a Gazdákör nagytermében Flórián Ödön bankigazgató „Egyszerű gazdasági számtartás” címen jólsikerült előadást tartott. — A gazdák takarékpénztára március 19-én tartja évi közgyűlését.

CSANTAVIRI HIREK:

Szalkai Vince szabósegéd, a Csantaviri AK éveken volt kitűnő összekötőjátékosa hétfőn este rövid szenvedés után meghalt. Temetése kedden délután volt nagy részvét mellett. — Gobjkovic Gyeno csantaviri főjegyzőt Szekicsre helyezték át. Elhelyezéssel a Csantaviri AK diszelnökét vesztí el. Helyébe Pejovics Milos szekicsi jegyzőt helyezték Csantavirre. — A Csantaviri AK vezetősége elhatározta, hogy a hölgyek a futballpályára az idén is két dináros olcsó jeggyel mehetnek be.

— **Sikeress razziaát tartott a noviszádi rendőrség.** A noviszádi rendőrség szerdán délután 2 órától 6 óráig a város külterületén a parkokban és lokálokban razziaát tartott, amely váratla neredménnyel végződött. Elő állítottak 17 olyan egyént, aki nem tudta magát kellőképpen igazolni. Valamennyiüket előzetes letartóztatásba vették. A letartóztatottak addig maradnak a rendőrség foglyai, amíg személyazonosságukat kellőképpen nem sikerül igazolni. Szerdán este egyébként a rendőrség három személyt őrizetbe vett, akik közül kettő ellen csavargás miatt indult eljárás, míg egy ellen az a gyanu, hogy lopást követett el.

— **Titokzatos támadás a sztaribecsei vasutállomáson.** A sztaribecsei vasutállomáson szerdán hajnalban a rendőrszem egy vérző arcú, ittas állapotban levő emberre lett figyelmes, akiben az egyik helybeli mézárásra ismert rá. Az ittas ember elpanaszolta a rendőrnek, hogy röviddel ezelőtt őt az uccán megtámadták és véresre verték. A rendőr az ittas ember bemondása alapján még a vonatra is felszállt és ott igazoltatta a meggyanusított két embert, de alapos gyanu és bizonyíték hiányában szabadon bocsátotta azokat. A sebesült mézáróst orvosi segílyben részesítették s megindították a nyomozást a relytélyes támadás körülményeinek felderítésére.

— **Elcsipett sztaribecsei ablakbeverők.** A sztaribecsei lakosságot az utóbbi időben gyakran nyugtalanították a gyakori éjjeli ablakbeverések, melyeknek tetteseit soha nem lehetett felderíteni. A napokban Vorgics rendőrzvezető éjjeli körútján két gyanus egyénre lett figyelmes. A két fiatalember Katona István kereskedő ablakát verte be, amikor a rendőrzvezető előlépett rejtkehelyéről és letartóztatta őket. Igazoltatásuk alkalmával kiderült, hogy az egyiket Ilics Risztának, a másikat Trajkovics Nikolának hívják, mindkettő makedon pékségéd. Tettüknek nem tudtak elfogadható magyarázatot adni. A szolgabíróóság illetőségi helyükre toloncoltatta őket.

— **Idéges embereknek és lelkibelegeknek** az enyhe természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendes bélműködést, jó emesztést és elegendő étvágyérzetet teremt.

Lysiform

a legbiztosabb fertőtlenítőszer

Fertőtlenítse legalább hetenként kétszer orrüregét Lysiform oldattal (egy evőkanálnyi vízbe 4—5 csepp Lysiform) és ez megvédi Önt a náthától. 100 gr D. 18.—, 250 gr D. 36.—

Minden jó, ha a vége jó

Elmúlt a naptár szerinti hivatalos farsang, eltelelve a krizistól savanyúvá ecetesedett rossz közérzetünket jól kimutattuk magunkat, amint azonban szombori tudósítónk jelenti, Szomborban csak most készülődnek a csattanó pointre.

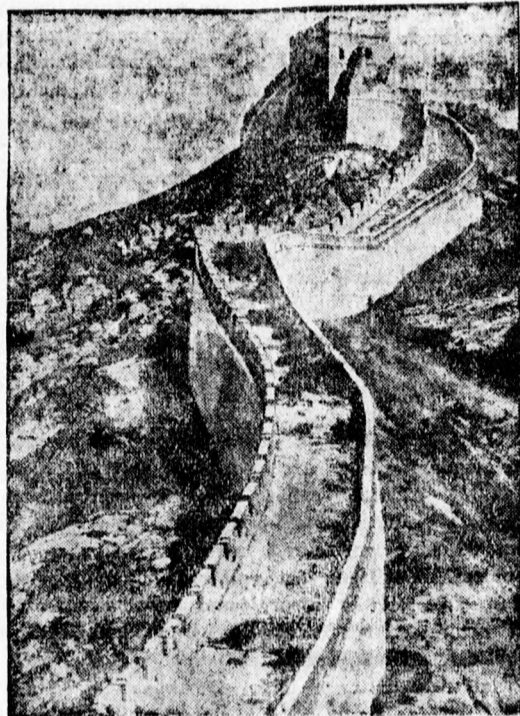
A szombori zsidó dalárda a szombori zsidó nőegylet leányzakarosztályával karöltve e hó 11-én rendezte meg nagy Purim-kabaréját, mely már előre is felkeltette nemcsak Szombor, hanem az egész környék érdeklődését és ahogy autentikus forrásból értesülünk, e nagy várakozás nem alaptalan.

Nemcsak, hogy fényes kabaréprogramot nyújt a rendezőség, melynek keretében fellépnek a szombori publikum kedvencei, a dalárda énekel, Weidinger Kató és Rácz Leó szöveppelnek; Récei Piri, Horovitz Árpád, Steinfeld Vera, Landau Klári a „Liebeskommando“ egy nagyszerű jelenetét interpretálják; Schaeffer Klári, Teltsch Rózsai, Ungár Sándor, Reich Ervin, majd Abraham Böske, Steinfeld Magda, Grosz József, Horovitz Árpád, Kiss István, Sziklai Béla egy-egy kedves és derűs mosolyt keltő bohózatban lépnek fel; Lebovics Pál által összeállított és rendezett „Montmartrei idill“ című táncjátékban a szereplők egész tömege u. m. Weidinger Kató, Abraham Böske, Szegő Klári, Kirschner Zsuzsi, Bergl Juci, Horovitz A., Grosz A., Sziklai Gy., Rácz L., Ungár S., Grosz J., Kiss I., Groszmann N., Schaeffer Holli, Rusz L., Perlesz J., Reich E. adja tudásának legjavát, Bruck Tibor pedig a tőle megszokott jóízű humorral konferál, még ezenkívül is sok kellemes meglepetésben részesül a közönség. A táncokat Landau Géza táncnővér koreografálta. Rendező Lebovics Pál.

Még eddig nem látott nagyarányú jux-tombola is lesz, melyen az összes jugoszláv gyárak oly értékes ajándékokkal képviseltették magukat, hogy azok értéke meghaladja a 30 000 dinárt. A tombolaszámok olesók lesznek és legvonzóbb sajtóságuk lesz, hogy minden szám nyer.

— Nagyszerűnek ígérkezik a NAK vasárnapi revüdelutánja. A Noviszádi AK műkedvelőgárdája vasárnap délután fél 5 órai kezdettel revüdelutánt rendez a Habag nagytermében. Noviszád legjobb műkedvelői lépnek fel, a revüdelutánon bomba műsorban gyönyörködhetik a közönség. Lesz prolog, egyfelvonásos, ének, tánc, szóval minden, ami kedves és érdekes. A prologot Vermes Baba ötesztendő csöppség mondja, a há-

romesztendő Fuchs Heria táncol és énekel, a 4 éves Petrovics Bubi pedig szaval. A gyerekeken kívül a felnőttek is elsőrangú műsorszámokat adnak. Anika Vali cigányzeneszórá magyar dalokat énekel. Két könyv nyekig kacagtató egyfelvonásos is szerepel a műsoron, azonkívül operett táncslágerek. Rózsáné Knézy Paula operetttrészteteket énekel. Az egyfelvonásosokban és revüszámokban fellépnek: Czinner Gizli, Adám Jucika, Haber Katóka, Gerich Bándi, Kaczaf Ármán, Kaczaf László, Halmos Tibor, Percpatics Pál, Diener Gyula, Grosspeis József. A belépődíjak mérsékeltek: 20, 15, 10 és 8 dinár.

Örterony a 3000 kilométer hosszú kinaifalón

A 600 éves és még ma is roppant erős kinaifalón kisebb nagyobb távolságokra örteronyok vannak építve, megkönnyítendő a fal védelmét.

— Fűzőket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

BUDAPEST

Svábhegyi Szanatórium

Speciális kezelések, speciális berendezések

**asthma
migrén
szénalázás**

beteg részre.

— Noviszádi anyakönyvi kimutatás ez év február 27-től március 6-ig. Születést bejelentettek összesen 22 esetben és pedig 8 fiút és 14 leányt. Házasságot kötött összesen 5 pár és pedig: Pánkov Száva cipész, Noviszád és Popov-Csenejac Katica, Goszpodjinci; ifju Pertov Nikola pósthivatalnok és Marinkov-Ranisavlyev Zórka, Noviszád; ifju Weinhepl József kereskedősegéd és Scháfró Mária, Noviszád; Krsztonosics Gyorgye földműves és Jociés Katica, Noviszád; Kovács Mihály napszámos és Kővági Erzsébet, Noviszád. Elhalálozást bejelentettek összesen 21 esetben és pedig: Mándics Jozsip, 5 hónapos, Noviszád; özv. Fuhrmann Vilmosné, szül. Schmidt Erzsébet háztartás, 80 éves, Noviszád; özv. Matlák Józsefné, szül. Bódis Erzsébet háztartás, 83 éves, Noviszád; Ivánovics Jozsip állami hivatalnok, 40 éves, Noviszád; Böszörményi Nikola, 18 éves, Noviszád; dr. Rosenzweigh József orvos, 83 éves, Noviszád; Sima, utónevét nem kapott fiugyermek, 4 óra, Noviszád; Drakulics Vászsa napszámos, 70 éves, Noviszád; Lalosevics Angyelka, 2 hónapos Noviszád; özv. Kuzmánovics Jócáné, szül. Brzák Latinka háztartás, 84 éves, Noviszád; Sánta Boriska napszámos, 18 éves, Szr. Karlovci; Korn Józsefné, szül. Müller Terézia háztartás, 69 éves, Noviszád; Tomics Pávle napszámos, 53 éves, Kralyevci; Jurdán Jozsipné, szül. Nefáth Mária háztartás, 33 éves, Noviszád; özv. Apits Szvetozárné, sz. Tomics Anka, 71 éves, Noviszád; Milics Todor bankhivatalnok, 26 éves, Noviszád; Mio drágovics Anica, 9 hónapos, Noviszád; Teichmann Jakabné, szül. Merkl Rozália háztartás, 75 éves, Noviszád; Marovics Lázár napszámos, 30 éves, Kresedin; Csávic Ilija napszámos, 49 éves, Ledinci; Hadinger Andrásné, szül. Bartos Franciska háztartás, 63 éves, Noviszád.

Nyelvtisztaság és mesterségek

(Befejező rész.)

Elfordul, talán gyakori is, hogy a mesterség haladásával új fogalmakat kell megneveznünk és nem mindig sikerül gyorsan megfelelő magyar szót találnunk. Ilyenkor sokkal helyesebb átültetni az idegen szót, mint valami rossz magyar szót „csinálni“ vagy a meglévő szót rosszul használni. Itt van például a hidrotechnika. Ezt magyarul annak idején jónak látták „vizépités“-nek elnevezni. Ezt használják ma is, és többet ártanak vele a magyar nyelv szellemének, mint a hidrotechnika használatával. Nyilván eredetileg német-ajku tudós fordította a német Wasserbau-t Vizépités-nek. Mit lehetett volna szegény feje, ha nem volt nyelvérzéke. Hogy ennél a mesterségnél maradjak, tudjuk, hogy a víz folyik. Amde folyásában tudományos szempontból különbözők vannak. A német azt mondja: „Die Bewegung des Wassers ist... flicsend... oder schiessend“. Ez, a mozgás minémiségét jellemzi, nem pedig a sebességét. Helytelen tehát, pedig elfogadott, úgy látom, ha a „schiessend“ fogalmát a rohanással fejezzük ki. Magam a „surranás“ szót használom, ami magyaros is, találó

is. Petőfi ugyan azt írja: „...vágatott a Tisza a rónán át“ így hát a Tisza is rohant, de a víz aligha és ha rohan is, nem surran. Ez kis fáradsággal, egy kis szétnézéssel és egy kis nyelvérzékeléssel a legtöbbszór sikerül találó szóra akadni. Nem olyan szegény a mi nyelvünk, mint amilyennek hisszentelik azok, akik nem ismerik.

Aztán itt van az Abbau: leépités, a Hochbau: magasépités, a Tiefbau: mélyépités, mind csupa német-szellemű magyar szó, amelynek használatára nincs mélység: bűn. Aztán itt vannak a hosszú mondatok. Ezt is inkább a német szereti és túri. Legalább is akkor, ha a mondat eleje és vége összefügg. A francia is szereti, különösen írásban a hosszú mondatot, de csak látszólag. Nem tesz ugyan pontot, de az egyes gondolatokat mint mellékmondatokat teljesen befejezi és a mondat végére érve nem szükséges ismét megnézni az elejét, hogy értelmét kihámozzuk. Hogy mennyire belopódzott nyelvünkbe ez a német szellem, meglátjuk bármelyik szakkönyv bármelyik oldalán.

Helyes beszéd és írás végett kétségtelesen szükséges az illető mesterség (szak, tudomány) beható ismerete. De ez fordítva nem áll. A mesterség ismerete nem elegendő ahhoz, hogy helyesen is beszéljünk, írjunk róla. Az író, vagy előadó, ha

nem is óhajt a szó művésze lenni, kell hogy pontosan ismerje azt, amiről ír vagy beszél. Rendszerint fordít is reá időt és fáradságot. Jól emlékszem arra, hogy apám, amikor valamelyik szótárán dolgozott, magával vitt a mesteremberekhez. Abban az időben Kolozsvárt megvoltak még azok az iparosok, akik céhbéli hagyománnyal üzték, szerették mesterségüket és büszkék voltak rá. Persze, tele voltak már ők is német szakkifejezésekkel, de egyik-másik, az öregje, nógatásra csak megmondta, hogy ezelőtt hogy neveztek egy-egy szerszámot vagy munkát. Ebből rendszerint kikerült egy-egy olyan magyar szó, amiben aztán a pártok kedve tellett. Ezt így a nyelv tudósa csinálta. De nagyon jól tudjuk, hogy a verbeli író sem ártallja a holtig való tanulást.

Sajnos, a mesterségbeliek nem így vannak a nyelvvel. Remélem, hogy a mindennapi nyelv tisztogatása során a mesterségek nyelvéről sem fognak megfeledkezni a nyelv tisztogatók. A mesterségbeliek pedig hálás köszönettel fogják venni, ha az írók segítségükre sietnek, hogy amit mondani akarnak, ne csak jól, hanem magyarul és szépen is mondják.

Dr. K.

VILÁGTÜKÖR

Egy francia bárónő kikiáltotta magát Galapagos császárnőjének

Az új „császárság” diplomáciai konfliktusba keveredett Equadorral

A Floreana nevű kis sziget a Galapagos szigettengerben — császárság lett. Ezt a fantasztikus hírt nemrég két farmer közölte az equadori kormánnyal. A két farmer vadászni ment a szigetre egy kis vitorlással. Nagyon csodálkoztak, mikor kikötésüknél husz ember fogadta őket a parton avval az utasítással, hogy elvezetik őket a császári palotába. A császári palota elég pompázatos új ház volt, a császárnő pedig Wagner-Bosquet bárónő nevű francia hölgy aki kurtán és nyersen megkérdezte tőlük, mit keresnek a szigeten, az ő császári birodalmában. Miután néhány csomag gyűjtővel hódoltak a császárnőnek, — ugylátszik a császári háztartásban éppen elfogyott volt a tűziszerszám, — nem történt nagyobb bajuk. Csak akkor támadt ismét kellemetlenségük a császári hatósággal, amikor három vadat, melyet a szigeten lőttek, hajókra akarták tenni. Ekkor megjelent a császárnő egész udvartartásával — ebben három fehér ember is szerepelt — és őfelsége kijelentette, hogy az eléjtett vadaknak a szigetről való elszállítása törvénybe ütközik, mert ő mint Floreana császárnője korlátlan ura a sziget egész állat és növényvilágának. Mint-hogy a két farmer vonakodott visszaadni a három vadat, a császárnő formálisan hadat üzent nekik, az „udvar” puskát fogott rájuk, de a két farmernek sikerült elmenekülni. Az equadori kormánynak sejtelve sem volt erről a különös császárságról, most azonban katonai expedíciót küld a szigetre és Wagner-Bosquet bárónőt „lemondítja a trónról”.

—o—

Kolostorba vonul a leghirhedtebb korszikai bandita barátja

Nemcsak Olaszországban, de Angliában is nagy feltűnést keltett a hír, hogy Edith Halford Nelson asszony kolostorba vonul és szilárd elhatározása, hogy életét a zárda szent békéjében morzsolja le. Ezzel ismét regényes fordulatot vett a fiatal angol lady élete, akinek Stada, hírhedt korszikai banditával való romantikus barátságáról nemrégiben még olyan sokat írtak az újságok.

Mint ismeretes, néhány hónappal előbb, mint a francia csendőrség nagyszabású offenzívája megkezdődött volna a korszikai banditák ellen, az angol lapok hosszú cikkekben tárták olvasóik elé a korszikai banditák életét és különösen regényes megvilágításban állították be Stada, a legrettegettebb korszikai banditát. Azt írták róla, hogy csak a gazdagok és hatalmasok ellen visel hadjáratot, de a szegények és gyámoltalanok mindig számíthatnak segítségére. Ezek a hírek olyan mély hatást tettek a gazdag angol hölgyre, hogy hosszú levelet írt a romantikus rablóvezérnek. Ebben a levélben leírta, hogy milyen lelkes bűnözője neki és mennyire rajong lovagiasságáért. A durva banditának nagyon tetszett ez a hódolat és azonnal választ írt a lady-nak, melyben megköszönte barátságos szavait és meginvitálta magához.

Az első találkozás a zord korszikai hegyek között, minden emberi lakhelytől távol a bandita buvóhelyén történt meg. Ettől kezdve benső barátság fűzte őket össze. A lady Korszikában telepedett le, egy gyönyörű villát vásárolt magának és állítólag gyakran látta vendégül a „lovagias” banditát. A különös idillnek a francia csendőrség offenzívája vetett véget. Megkezdődött az írtó hadjárat a banditák ellen. Ennek során elfogták Spadát is, de a rabló csak

rövid ideig volt fogságban, mert néhány nap múlva, bámulatos bravúrral megszökött. Azóta nem tudták kézrekeríteni.

De ez az esemény szomorú fordulatot hozott a lady életében is. A rendőrségen heteken át faggatták és hiába hajtogatja, hogy semmit sem tud a szökésről, a rendőrség

csak nem akarta elboesátani. Később mégis szabadon engedték, de ekkorra már idegileg teljesen összeomlott. Heteken át letargiában élt, semmi sem érdekelt. A lady mozgalmas, kalandos élete most aztán romantikus fejezettel zárul le: kolostorba vonult.

KÖZGAZDASÁG

A Bácskai Gazdasági Egyesület gazdaköreinek közgyűlései

Vasárnap tartotta közgyűlését a novisóvi Gazdakör, amelyen az egyesület részéről Merkl Péter titkár vett részt. A közgyűlésen nagyszámú gazda előtt részletesen ismertette a Bácskai Gazdasági Egyesület titkára az egyesület működését különös tekintettel a mezőgazdasági termékek és hizott állatok értékesítésére. A közgyűlésen a tagok elhatározták, hogy ezután élénkebben fognak tevékenykedni és az állattenyésztést a központ utasításai szerint fogják felkarolni.

A közgyűlés után Merkl Péter titkár a novisóvi lovaregylet tagjaival tartott értekezletet, akiket nagyobb tevékenységre sarkentett. A lovaregylet tagjai megígérték, hogy az egyesület által rendezendő kirándulásokon a folyó évben részt fognak venni.

Csütörtökön este tartotta rendes évi közgyűlést a gakovói Gazdakör, amelyen a központ részéről Merkl Péter titkár vett részt. A közgyűlésen a Gazdakör vezetősége élénk tevékenységről számolt be. A közgyűlésen Merkl Péter titkár tartott elő-

adást a mezőgazdasági termékek értékesítéséről, valamint a fokozott mérvű takarmánytermelésről különösen a lucernáról és a lucernamag termeléséről.

A lótenyésztési szakosztály szép eredményről számolt be, amennyiben 48 darab tenyészkancajuk közül nagyrésze már leellett a többi pedig vemhes, úgy hogy tavasszal előreláthatólag nagyobb számú törzskönyvezett csikóval fog a szakosztály rendelkezni.

A közgyűlés végén a gakovói lovaregylet tartott új választást, amelyen Findeisz Ferenc lótenyésztési szakosztályi elnök lett a lovaregylet elnöke is.

A közgyűlés után Merkl Péter titkár a novisóvi előadást az egybegyűlt gazdaközönségnek.

A sztanisicsi Gazdakör kebelén belül megalakult a sztanisicsi lovaregylet, amelynek alakulása a Bácskai Gazdasági Egyesület titkárának érdeme. Elnöknek dr. Spreitzer József orvost, parancsnoknak pedig Potz János földbírtokost választották meg.

—o—

A román állatkivitel állandó hanyatlása

(MEK) Bukarestből jelentik: A román állatkivitel ez év januárjában 794 (az előző hónapban 680) vágómarhát, 12.402 (előző hónap 15.915) sertést és 52.930 (94933) kilogramm friss húst tett ki. Felvevő államok voltak: Ausztria 434 marhával, 8664 sertéssel és 42.100 kilogramm hússal, Csehszlovákia 3438 sertéssel és Franciaország 12 marhával és 10.830 kilogramm friss hússal. A megmaradó részt Olaszországba, Maltába, Palesztinába és Egyiptomba szállították. A román exportőrök sokat várnak a küszöbön álló csehszlovák egyezménytől, mely szerint Románia számára a zsirsértés bevitelnek 25

százalékát biztosítanák. Olaszország felé a kivitel, az olasz vámok felemelése folytán nagyon visszaesett.

—o—

Felemelték a tojás és keménysajt vámját Németországban

(MEK) Berlinből jelentik: A német kormány legújabb rendelete értelmében a tojás behozatali vámját harminc márkáról hetven márkára, a keménysajt vámját pedig harminc márkáról hatvan márkára emelte. Ugyanakkor utasították az összes vámhivatalokat, hogy harmincezer kilogramm a kemény

Új városi illetékek Sztarakanizsán

Sztarakanizsa város képviselőtestülete a múlt év november 17-én megtartott közgyűlésén határozatot hozott, amely szerint bevezetik a városi illetéket a hivatalos aktákra és ezzel a város mintegy 100.000 dinár évi jövedelemre tesz szert. Ezt a határozatot annak idején megfellebbezték, azonban a báni hivatal jóváhagyta. A határozat értelmében a város kibocsát városi bélyegeket. A következő városi illetékeket írták elő: kérvényekre 1 dinár, határozatokra 5, mellékletekre darabonként 1, felebbezésekre 10 dinár, hitelesítésért 5, adóintőre 5, kocsis és autóilleték 50, utlevélkérvényre 50, hosszabbításért 30, tartózkodási engedélyre 20, vándaszjegyre 10, állampolgársági bizonyítványra 10, külföldiek vízumoztatása 20, anyakönyvi kivonatokra 10, árlejtsési jegyzőkönyvekre 0,50, mulatságok és előadások rendezésére az engedélyre 50, járattételekre 1, kereskedői iparengedélyre 200, iparosoknak 100 dinár.

Ezek az illetékek már érvénybe is léptek és a városi bélyegeket is rövidesen forgalomba hozzák.

Megjelentek a csikágói világiállítás reklámjai

A csikágói világiállítást június 1-én nyitják meg. A kiállítás területe a Michigan tóra épített mesterséges sziget. A plakát érdekessége egy „fototrükk”. Tudniillik a kiállítás területét (előtérben) összefényképezték Csikágó város látképeivel (háttérben)

Tudniillik a kiállítás területét (előtérben) összefényképezték Csikágó város látképeivel (háttérben)

sajt behozatali váma változatlan marad és a felemelt vámtételt csak e mennyiség bevitel után kell alkalmazni. A német kormány a vámemeléssel a szépen fellendülő belföldi tojás és sajtermelést akarja védeni a külföldi versenysel szemben.

Az osztrák borkivitel 1933 januárban

(MEK) Bécsből jelentik: Az osztrák borbevitel januárban csak ötezer hektoliter volt 220 ezer silling értékben, a múlt év januári 18 ezer hektoliter 720 ezer silling értékű borbevitellel szemben. Januárban Olaszországból érkező bor hétezer hektoliterről ezer hektoliterre esett vissza, értékben pedig 210 ezer sillingről 30 ezer sillingre. A Jugoszláviából behozott bor három ezer hektoliterről ezer hektoliterre esett.

Tovább csökken a kényszeregyezségek száma a volt Vajdaság területén

A noviszádi hitelezők védegyletének jelentése szerint a Dunabánság északi részében január hónapban mindössze nyolckényszeregyezséget kötöttek, a tavalyi huszonegygel szemben. Az aktívák összege 4 millió 344.645 dinár (tavaly 6.595.897 dinár), a passzíváké 8.482.843 (10.752.373). Magánegyezség két esetben volt a tavalyi tizzel szemben. Csőd hat esetben volt a tavalyi nyolccal szemben.

— Előadás az új polgári perrendtartásról Noviszádon. Dr. Szavkovics Jovan semmitőszéki bíró március tizenegyedikén, szombaton a jugoszláv királyságbeli bírák egyesületének rendezésében előadást tart az új polgári perrendtartásról. Az előadást, amely iránt jogi körökben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, a kerületi törvényszék nagy tanácstermében tartják meg.

— Megalakult a noviszádi autó, rádió és biciklikereskedők szakosztálya. A noviszádi kereskedők egyesületében tegnapelőtt este tartotta meg alakuló ülését az auto, rádió és kerékpárkereskedők szakosztálya. A szekció elnökévé Wilhelm Teodort, alelnökké Kurz Kornélt, pénztárossá Truppel Bélát és titkárrá Fuchs Mirkót választották meg.

— A noviszádi járásbíróóság elítelt két nádályi napszámost, akik minden ok nélkül megverték egy földművest. A noviszádi járásbíróóságon Labusz Vladan járásbíró tegnap tárgyalta Cselovics Gyóka és Cselovics Zsivkó nádályi napszámosok könnyű testi sértésének ügyét. A vád szerint a két Cselovics az elmúlt év december 27-én a katonai löporral és a Római sáncok közötti uton minden ok nélkül megtámadta Varga József földművest, aki kocsijával Noviszád felé haladt. Egyikük vasvillával esett neki Vargának, míg a másik egy bunkósbottal kezdte ütni.

A tárgyaláson a vádlottak azzal védekeztek, hogy Varga kihívó viselkedése volt az indítók arra, hogy megtámadják. Varga, a vádlottak vallomása szerint összeszidta őket és kiöltötte rájuk a nyelvét. Ez annyira felbőszítette őket, hogy elverték Vargát.

A bíróság több tanut hallgatott ki, akik nem igazolták a kihívást és elmondták, hogy látták, amikor a két ember ütlegelte Vargát, aki Noviszád felé menekült, otthagya kocsiját. Utközben elért egy autobuszt és azzal jött vissza a Római sáncokhoz elhagyott kocsijáért és lováért.

A bíróság a két Cselovics testvért könnyű testi sértés vétségében mondta ki bűnösnek és Gyókat 20 napi, Zsivkót pedig 10 napi elzárásra ítélte. Az ítélet jogerős.

HIRDESSZEN

a Reggeli Újságban

Vasárnap folytatódik a küzdelem az országos bajnokságért

Noviszádon a szarajevói Szlávia mérkőzik a Vojvodinával

Vasárnap második fordulójához érkezik az országos bajnokságért folyó küzdelem. A második fordulón is tíz csapat áll sorompóba, tehát öt ligamérkőzés kerül lejátszásra. A ligacsoport tizenegy résztvevője közül ezúttal a spliti Hajduk szabadnapos.

Noviszádon a Vojvodina a szarajevói Szláviával mérkőzik. Az első ligafordulón mindkét csapat odahaza mérkőzött és várakozáson felül kiváló eredményt ért el. A Vojvodina, mint ismeretes, 2:1 arányban legyőzte a beográdi Jugoszláviát, a szarajevói Szlávia 1:1 arányban döntetlenül mérkőzött a BSK-val, miután az első félidőben 1:0 arányban vezetett. A vasárnapi találkozó tehát erős küzdelmet ígér, kár lenne, ha Vojvodina elbizakodnék a Jugoszlávia felett aratott győzelme nyomán. Oszijeken a Szlávia a BSK-val mérkőzik. Az

első fordulóban a Szlávia Splitben 0:2 arányban vereséget szenvedett a Hajduktól, a BSK mint fentebb megírtuk, 1:1 arányban döntetlenül mérkőzött a szarajevói Szláviával. Ljubljánban a Primorje a tavalyi országos bajnok zagrebi Konkordiat látja vendégül. Vasárnap mindketten kikapnak. A Primorje Zagrebban 2:3 arányban a Gradjanszkitól, a Konkordia 1:2 arányban Beográdban a BASZK-tól.

Beográdban a Jugoszlávia a zagrebi Gradjanszkiával mérkőzik. A Gradjanszki vasárnap 3:2 arányban győzött a Primorje ellen, közben azonban néhány hétre elvesztette Miheldzicsét, válogatott kapusát. A Jugoszlávia Noviszádon 1:2 arányban kikapott a Vojvodinától és a hét folyamán átszervezte csapatát, mert vasárnap győzni akar.

A Temesvári AC Szuboticán

Elmarad a Fako-SzAND bajnoki mérkőzés

A szuboticei alszövetség szerda esti ülésén több apróbb ügy elintézése után áttért a Szand kérelmének tárgyalására. A Szand kérvényében kéri az alszövetségtől a március 26-ára kisorsolt bajnoki mérkőzés elhalasztását. A bajnoki meccs kereté-

ben a FAKO-val kellene mérkőznie, de ugyanakkor nemzetközi mérkőzést rendez a Temesvári AC csapatával. Az ülés a bajnoki mérkőzést elhalasztotta és annak következő terminusát, egy későbbi ülésen fogják meghatározni.

Március 19-én Budapesten játszik a csehszlovák válogatott az Europa kupáért

Kisorsolták a Schwela serleg 1933 évi mérkőzéseit

Március 19-én állanak harmadszor sorompóba a középeurópai futballnemzetek csapatai az Europa kupáért. A harmadik forduló 1935 tavaszáig fog tartani. Az 1933. évi mérkőzésekre már megállapodtak a csapatok és ezeket az alábbi beosztás szerint fogják lejátszani:

Március 19: Magyarország—Csehszlovákia Budapesten; április 2: Olaszország—Svájc Genfben;

április 9: Ausztria—Csehszlovákia Bécsben; május 7: Olaszország—Csehszlovákia Firenzében; október 1: Ausztria—Magyarország Bécsben; október 29: Magyarország—Olaszország Budapesten. Az április 2-i Svájc—Olaszország válogatott mérkőzés napján a két ország B) csapata Firenzében játszik egymással.

Vasárnap játszik le a noviszádi Trgovacski—Graficsár serlegdöntőt

Az alszövetség igazgatótanácsa szerdai igazgatótanács ülésén az igazgatótanács tagjai közé választotta Zsivanovics Radmilo szövetségi bírót. Brankovics alelnök lemondott a bírák fegyelmi bizottságában elfoglalt tagságáról, helyét Zsivanovics foglalja el. Petrovics tanácsag helyett Klein Józsefet a Szremac vezetőségi tagját választották be az igazgatótanácsba. A vasárnapi Szlávia—Vojvodina ligamérkőzésen az alszövetséget Lucianovics képviseli.

Az alszövetség úgy döntött, hogy a múlt vasárnap 3:3 arányban döntetlenül végződő Trgovacski—Graficsár serlegdöntőt vasárnap délelőtt 10 órakor újra játszzák.

A szerdai angol ligabajnoki mérkőzések eredményei: I. liga: Wolverhampton—Newcastle United 1:1. II. liga: West Ham United—Preston North End 1:1. Rugby liga: Huddersfield—Barrow 2:0.

A magyar válogatott 4:2 arányban győzött Rotterdamban

A magyar válogatott II ellenfele Rotterdam város válogatott csapata volt, amely igen jól játszott. Az első félidőben 2:2 döntetlen volt az eredmény, de a szünet után érvényesült a magyarok nagyobb tehnikája és rutinja.

Spanyol, portugál turára megy a bolgár válogatott

Az 1932. évi Balkán-kupa mérkőzések veretlen győztese a bolgár válogatott futballcsapat a tavasszal nagyszabású nemzetközi programot bonyolít le. Május 6-án Szófiában a török válogatott lesz az ellenfele, május 7-én, másnap a két válogatott csapat ismét szembekerül egymással, mint Szófia—Konstantinápoly. Május 21-én Madridban játszik a bolgár csapat a spanyol válogatott ellen, míg május 28-án Lisszabonban a portugálok ellen áll ki a bolgár együttes. A szófiai lapok emiatt erősen támadják a bolgár szövetséget, mert június 1-re haza kell jönni a csapatnak, hogy a június 3-án Bukarestben kezdődő „Balkán-kupa” mérkőzéseken

részvehessen. Ez természetesen azt jelenti, hogy a bolgár válogatott csapatnak 5 hét alatt 7 válogatott mérkőzést kell lejátszania, nem éppen megvetendő ellenfelek ellen. A szófiai sajtó félti csapatát a megerőltető túrától és kényszeríteni szeretné a szövetséget, hogy a lisaboni mérkőzést a Balkán-kupa kedvéért mondja le.

—o—

A vasárnapi Vojvodina—Szlávia mérkőzésen Jegács lesz az alszövetségi megbízott.

A BSK Oszijek az alábbi felállásban játszik: Glazer — Markovics, Tosics — Arsenijevics, Dimitrijevics, Gyorgyevics, Jovanovics — Tirnatics, B. Marjanovics, Vujadinovics, Tomasevics, Virics és Bujisics.

A noviszádi ZsSK játékosai pénteken este feltétlenül jelenjenek meg az ülésen, mert az első csapat vasárnap Petrovácon játszik.

Szubotícai alszövetségi hírek. A Sziváci SK és a kulai Rádnicski április kilencedikére kisorsolt mérkőzésének elhalasztását kéri az aznapi szokolakadémia miatt. A Csantaviri AK—Szentai AK és a Moli SK—Kanizsai Granicsár április tizenhatodikára kisorsolt mérkőzésük elhalasztását kéri. A Dulcis nem akarta Majtány Mihályt kiadni a Vojvodinának, mert tartozott egyesületének, mire az alszövetség utasította a Dulcist, hogy három nap alatt adja ki játékosát.

A BASzK Zagrebban a HASK ellen: Szmiljanics — Ivkovics dr., Milivojevics — Kosztics, Vojnovics, Kliszarics — Pavlovics, Gajics, Ranojevics, Tomasevics, Szarics.

Uj magyar gyorsusztótehetség tűnt fel Egerben. Fülöp György a MESE 17 éves gyorsusztója 100 méteren 1:04.2 percet uszott az egri versenyszobában.

Tennisz Sztarakanizsán. A Granicsár sportklub teniszszakosztálya április első napjaiban megnyitja újjáalakított teniszpályáját a népkertben és ezután kéri mindazokat, akik az idei szezonban részt akarnak venni, jelentkezzenek a szakosztály vezetőjénél, Esztergomi Ivánnál.

Sikerült életrekelteni a könnyű atlétikát Noviszádon

A Reggeli Ujság már megírta, hogy a Noviszádi AK és a Juda Makkabi közös erővel munkálkodnak a könnyű atlétika felvirágoztatásán. A két agilis egyesület munkáját siker koronázta. Már a vasárnapi első tréningen nagyszámu gárda jelentkezett, hogy hódoljon a legnemesebb sportnak, a könnyű atlétikának. Ez a sport ugyanis nemcsak az izmokat, hanem a jellemet is erősíti. Ismételten felhívjuk mindenki figyelmét, hogy atlétizáljon. Minden sportnak, bármelyik is lett légyen az alapja az atlétika. A futballistának például a kondíció javítás szempontjából a legjobb előtréning az atlétika. Eltekintve attól, hogy a futballisták közül egy-két nagy tehetség felbukkanása sem ritkaság.

A vasárnapi tréning után megállapították a tréningek sorrendjét. Ezek szerint az előkészítő szezonban a tréningek minden kedden és pénteken délután a NAK pálya tornatermében lesznek, míg a vasárnapi tréningek mindenkor délelőtt 10 órakor a NAK pályán.

—o—

A világ legnagyobb stadionját Buenos Airesben építik fel. A stadionban 150.000 néző számára lesz hely.

Az osztrák szövetség kérésére fordult a FIFA-hoz, hogy a felfüggesztett játékosoknak (bármely okból) ne engedélyezzen tréneri működést.

Rádió műsor

Péntek, március 10.

Beograd 11: Műsorbemutató, majd a rádiózenekar hangversenye. Auber: Fekete domino, Bizet: Djamilch, Rossini: Regina, Strauss J.: Vidám háború. 12.05: Gramofon. 13.30: Hírek. 15: Gramofon. 15.30: Torna. 16: Nemzeti dalok harmonikán. 16.30: Gramofon. 17: Előadás.

18.10: Egy akademiailag képzett nő. 19.20: Szokolelőadás. 20: Beethoven: Trio (klarinett, csello és zongora). Zongorakonzert (Krsztics Danica). 21: Jankovics Sztanoje jugoszláv dalokat énekel. 21.30: Hauser András hegedűhangversenye. A műsoron Kreisler művei. 22: Hírek, majd tánczene.

Budapest. Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Karnagy Melles Béla. Herold: Zámpa, nyitány. Ziehrer: Bécsi polgárok, keringő. Verdi: Trubadur, ábránd. Sidney Jones: Gésák, egyveleg. Rubenstein: Melodie. Cárevics: egyveleg. Blankenburg: Induló. 12: Déli harangszó. 12.05: Wagner: nürnbergi mesterdalnokok. Grieg: Peer Gynt — Solvejg dala. Csajkovszkij: Canzonetta. Verdi: A végzet hatalma, duett. Wagner: Részlet a »Walkür«-ből. Lehár: egyveleg. Erwin: So ein Mädel vergisst man nicht, tangó. Marta: slowfox Stolz: O wie schön ist ein Feiertag, foxtrott. Donaldson: An ev'ning in Carolina, foxtrott. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. 1.30: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. Szukováthi Imre: Az egészséges életrend megszokásának haszna. 3.30: A rádió diákközlője. Hogyan élt az athéni polgár. 4: »Ötven napos evezés ut a Dunántul vizein.« Gerenday István dr. előadása. 4: Budapesti Hangverseny Zenekar. Karnagy Berg Otto. 6.10: Gyorsírótanfolyam. 6.30: Emlékezés Lányi Ernőre. Bevezetést mond Papp Viktor. Énekel Kreszné Sztójánovits Lili. Zongorán kísér Polgár Tibor. 7: »A balkánkérdés fejlődése a berlini konferencia óta.« Pethő Sándor dr. előadása. 7.25: A M. kir. Operaház előadásának ismertetése. 7.30: A M. kir. Operaház előadásának közvetítése. »Tosca«. Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Puccini. 11.30: Roósz Emil jazz-zenekara. In der blaue Nacht, foxtrott. Little Joe, slowfox. Brighter than the sun, foxtrott. Es gibt nur eine Frau tangó. Ich habe ein grosses Heimweh, foxtrott. Spanyol cigánytánc, passodoble.

REGÉNY

Az aranyvadász

Írta: Tamás István

(5)

Igaz ugyan, hogy délben szokta tartani szokásos vizájt a szanatoriumában, de az ördögbe is, egy órával később is megkopogtathatja a betegek mellét...

Műtét után átöltözött és a saját autóján vitte Évát ki az állomásra. Utközben nem sokat beszéltek, a tanár a leányt nézte a szemüvege mögül. Éva színlalt meg:

— Holnap, elsején már új asszisztenső áll be a helyemre...

— Sajnos — felelte a tanár — nem rajtam mulott. De még mindig nem késő, Éva...

A leány a fejét rázta:

— Nem maradhatok. De ha megengedi a tanár ur, irni fogok.

— Előre is örülök neki!

Fel alá sétált a perronon, a vasúti kocsai előtt, míg csak a vonat el nem indult. Forró kézsőkkel bucsuzott és a leány is meghatóttan simult a férfi mellére... aztán: zsebkendőlengetés, a bájos lányarc egyre gyorsabban távolodott és a professzor elgondolkozva sietett vissza az autójához.

— Haza! — adta ki az utasítást a sofőrjének.

Előkelő bérpalota előtt állt meg a kocsai. Vermöder besietett. A lift ketrecén tábla hirdette: „Nem működik!”

— Vigye el az ördög — bosszankodott és galogszerrel igyekezett fel az emeletre. Szára ozottságban észre se vette, hogy már is a lakása elé érkezett. Becsengetett, de senki se mozdult. Most már dühösen, hosszan csengetett és mivel a lakásban még most

sem adtak életjelt az alkalmazottai, nekidőlt az ajtónak, amely legnagyobb meglepetésére engedett a lökésnek és kitért. Az igazi meglepetések csak ezután következtek.

— Johann! — kiáltozott az inasának és haragosan berohant a rendelőjébe. Megdöbbenve látta, hogy a rendelő felig üres. Rossz sejtelmektől gyötörve nyitott be a többi szobákba és az ámulattól majdnem a földbe gyökerezett a lába: a szobák, a várótól és a rendelőtől, valamint az előszobától eltekintve, kongtak az ürességtől! Sehol egy szék, kép, butor, szőnyeg! Semmi! Végigrohant a puszta termeken és megremegett:

— Kifosztottak!

Vermöder aránylag, anyagi viszonyaihoz mérten kisigényű ember volt, hatszobás lakását polgári egyszerűséggel rendezte be, minden luxust és kényelmet a szanatoriumára pazarolt, gépeire és kísérleteire. De azért bántotta a dolog és leszaladt a házmesterhez, hogy megtudja, mi történt és hogy értesítsék a rendőrséget.

A házfelügyelő éppen a liftet javította a pincében és dolgavégzetten bujt elő, amikor a professzor izgatottan, magából kikelve rátámadt és közölte vele a rablás hírért. Nyomban beültek a liftbe és felmentek a második emeletre. A professzor elképedt:

— Csukva van az ajtó! Az előbb még én hagytam nyitva!

— Talán becsapódott — mondta a házfelügyelő és lenyomta a névtábla alatt levő csengő gombját.

— Kár csengetni — mondta a tanár — nincs itt egy lélek sem!

Ekkor azonban, mintegy szavai cáfolatául kinyílt az ajtó és a küszöbön megjelent az inas alakja.

— Johann! — ragadta vállon a gazdája — hát hol voltál? Mi történt?

Az inas értelmetlenül bámult az ura arcába:

— Nem történt semmi — felelte — minden a legnagyobb rendben.

Vermöder félrelékte az utból és besietett, szinte futott a lakásába. És most már csakugyan hajlandó lett volna azt hinni, hogy ostoba káprázat játszik vele: a rendelő és a többi hat szobában minden a maga helyén, az utolsó szögig! A zongora, a festmények, szobrok, nipppek, butorok...

A tanár a fejéhez kapott:

— Ugy látszik megőrültem!

Az inas és a házfelügyelő ijedten figyelték. Ekkor megcsendült a telefon. Az inas vette fel a hallgatót:

— A tanár urat kéri — jelentette.

Vermöder előbb intett, hogy hagyják békében, de aztán odalépett:

— Halló!

— Halló professzor ur — mondta az ismeretlen — itt Gouldné!

— Igenis asszonyom, parancsoljon — és magában azt gondolta, hogy bár az ördög vinné el amerikai páciensnőjét, aki az egyik amsterdami panzióban lakott és operáció után is, melyet már két héttel azelőtt végzett el rajta, még egyre nyaggatta képzelt bajjaival — én vagyok.

— Csak exkuzálni akarom magam — felelte Gouldné — amiért nem tudtam elvinni ma délben a honoráriumot, melyről a számlát tegnap megkaptam... de délután...

Vermöder összeráncolta a szemöldökét:

— Nem értem. Én nem küldtem önnek számlát asszonyom.

— Ugyan tanár ur! Hiszen itt tartom a kezemben! — csicseregte a beteg.

Most már idegesen és ingerülten csengett a tanár hangja:

— Ismétlem önnek, hogy én semmiféle számláról nem tudok...

A páciens még most is azt hitte, hogy tréfáról van szó:

— Elromozer dollár... az ön nyomtatott papírja és az aláírása, kedves professzorom...

(Folytatjuk).

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Vasárnap utoljára
RENATE MÜLLER, Georges Alexander, Tasnády Fekete Mária, Gisella Werbezirk, Otto Wallburg

Szerelmi diktátor

Az Ufa látványos operettje a divat, szerelem és kacaj jegyében. — Személyek:
Charly, főrajzoló . . . Georges Alexander
Nelly midinette . . . RENATE MÜLLER
Agnes . . . Tasnády Fekete Mária
Philipp, a bőkezű . . . Otto Wallburg
Kelemenné Budapestről . . . Gisella Werbezirk
Ulman ur Berlinből . . . Herman Valentin
Roselli ur Milanoból . . . Albert Kersen
továbbá a Lúcién Lelong, Agnès Patou
Dolly Rózsi divatnázak midinettei.

Ufa heti híradó

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

Keresek nős, de gyermektelen
vincelléri
aki a szőlő és virágtermeléshez jól ért, félholdnál kisebb szőlőmbe. Elsőséggben az részesül, akinek jó bizonyítványai vannak és aki hosszabb ideig dolgozott egy helyen. Fizetés a mai viszonyokhoz képest, télen és nyáron egyforma, ezenkívül lakás, vi ágitás. Az állás jó és állandó lehet. Ajánlatok a következő címre kérek: Ivkovicz Nikola Kereskedő, Novisad, Duna u. 29

Városi Mozi, Szubotica

10-11-12
Péntek—szombat—vasárnap

FOX hangos híradó
Filp mint mehanikus

BOB 13.

Vigáték a hóról, a napról, a hegyekről, a sportról, de különösen egy csomó szerelmes sportfiúról.

Főszereplők: **Greif Theimer, Werner Futterer és Hans Junkermann**

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Márc. 9-13 Csütörtöktől—vasárnapig

HARRY PIEL

szenzációs nagy filmje

„Jonny ellopja Európát”

Francia Riviera — Elegancia — Csodás természeti felvételek — Szép asszonyok — és nagy szenzáció!

Főszereplő:

Harry Piel, Greif a csodakutya és — a család.

Műsoron kívül: UFA KULTUR FILM

Szenzációs filmpremierek

MA: A P O L L O O D E O N

LIANE HAID — PETROVITS SZVETISZLAV
az operettek operettjében

ORLOV

Zene, dal, tánc! Orosz milió, orosz stílus, orosz tempo! Pazar kiállítás! Humor — hangulat!

Kitűnő Fox híradó:

Merénylet Roosevelt ellen — A merénylő kihallgatása — A japán-kínai háború — és egyéb szenzációs aktualitások!

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. Telefon 21-93. Előadások: 6, 7, 9 órákor

TRUDE v. MOLO - HÖRBIGER - C. L. DIEHL
a legizgalmasabb, leggrandiózusabb kémdrámában

Az „E 3” számukémmő

A kémközpont posztján — Az »U. 98« süllyedése — Üldözés repülőgépen — London bombázása — A kém halála — Támadás a puskaporos ellen.

A film túl magas ára miatt normális helyre került! Este 7 órákor mérsékelt árak!

Vasárnap délelőtt 11 órákor

Ein Tango für Dich!

(Bolváry film)

Vasárnap délelőtt 11 órákor

Négyemeletes

sarokház Zagrebban

a város legszebb és legforgalmasabb uccájában, a tőzsde közvetlen közelében, eladó 2,550.000— dinár készpénzért. Tiszta jövedelme 6%. Ajánlatokat „Sarokház” jellegére a kiadóhivatal továbbítja.

FÉNYKÉPNAGYÍTÁSOK

A LEGMŰVÉSZIESEBB KIVITELBEN KESZÜLNEK

STUDIO-HERING

FOTO-SZALONBAN • NOVISAD, TRG OSLOBODJENJA

KÖNYV „LITERARIA” SZUBOTICA

Temerinben

a Reggeli Ujság számára
hirdetéseket

felvez.
Koltér I., Kralja Aleksandra 480.
vagy minden nap 11—12-ig a községházán

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

ELADÓ

Jólbevezetett fűszerüzlet lakással együtt, betegség miatt átadó. Cím a kiadóban. 828

Használt bicikli olcsón eladó. Érdeklődni vasútiállomáson III. osztályú váróterem pincéjében. 843

FOGLALKOZÁS

IROGÉPÁVITÁST és karbantartást Szubotican és környékén szakszertűen és legolcsóbban végez Dudás Pál, Szubotica, Jelasiceva 9. 509

ALLAST KERES

Házmasternek vagy bármilyen más állást vállaló vizsgázott gépész és géplakatos. Cím a noviszádi kiadóhivatalban. 812

KERESLET

Kitűnő állapotban levő irrodaberendezést írógéppel keresek. Cím a noviszádi kiadóban. 841

SZÖNYEGET használtat jó karban veszek. Cím Schmolkánál, Jevrejska 13. 842

Öreg ur mellé ápolónőnek megbízható idősebb asszony kerestetik. Cím a noviszádi kiadóban. 844

HIRDESSZEN

a Reggeli Ujságban

KÜLÖNFELE

Szenzáció!!

I-a aprított gyertyán tűzifa . . . Din. 29

I-a aprított bükk-tűzifa . . . Din. 27

II-a fűrészelt bükk-tűzifa (kis tuskó kályha fűtéséhez) . Din. 24

100 kgr-ként házhoz szállítva. Mindennemű tüzfűt és I-a bükkfászenet vagon vételnél bármely állomásra igen olcsó árban azonnal szállítunk VUJKOVICS J. és TARSA, fátelép, SUBOTICA, Jukičeva utica 41. Telefon 6-69. 380

Zsák

DONYA ZSINCŐ
legolcsóbban

AVRAM SCHIFF
zsák és ponyva-keletkezés

Atrik, lószőr és lótakarók
gyári leosztás

HEVEDEREK, TÖMLŐK STB.

NOVISAD Telefon 24-03
Telegr.: Jutešiti

Kérjen árajánlatot!